

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 123. — ŠTEV. 123.

NEW YORK, TUESDAY, MAY 26, 1925. — TOREK, 26. MAJA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

ANGLEŽI V VELIKIH SKRBEH

London je v skrbeh glede stališča Brianda. — Njegov odgovor na berlinsko poslanico. — Odgovor francoskega zunanjega ministra na angleške proteste smatrajo odločilnim za mir Evrope. — Anglija ne more sprejeti proti-nemške zveze. — Ustmeno svarilo na naslov Pariza.

Poroča John L. Balderston.

LONDON, Anglija, 25. maja. — Teden, ki se je pričel z današnjim dnem, bo mogoče odločil usodo bodočih generacij v Evropi.

Od odgovora francoskega ministra za zunanje zadeve bo odvisno, če bo stari svet definitivno razdeljen v dva sovražna tabora, ali če bo uspel nemški načrt, katerega je Anglija že sprejela in ki se tiče medsebojnega dogovora za zjamčenje miru. Francoska poslanica bo dospela v Berlin v teku prihodnjih par dni.

Dočim je ta skrajno važna odločitev na tehtnici, so opuščena pogajanja med Francijo in Anglijo glede izpraznenja Kolina in glede besedila skupne zavezniške poslanice tikajoče se nemškega razoroženja.

Obstajajo namreč resne difference glede razoroženja, katerih ni mogoče še nadalje prikriti. Francozi stavijo zahteve o katerih so Angleži prepričani, da je njih namen izključno le podaljšati okupacijo Rena preko 1. avgusta, torej preko datuma, obljubljenega od Francozov v preteklem poletju za izpraznitev Ruhra, in datuma za umaknenje Angležev iz Kolina.

Francosko stališče napram varnostnemu dogovoru pa je najbolj bistveno vprašanje. V tukajšnjih krogih, ki poznajo prvi osnutek Briandovega odgovora na berlinsko poslanico ter poznajo tudi angleški protest v obliki prošnje za pojasnila, prevladuje črn pesimizem.

Neglede na to, kar bi bil storil prejšnji ministrski predsednik Herriot, je sklenil Briand uničiti prilike za mir potom sprave ter pokriti to, kar dela sedaj, s podpiranjem mirovnega protokola na prihodnjem zasedanju lige narodov v Ženevi, s čemur bi naprtil vso krivdo poloma Angliji, ki ni hotela sprejeti ženevskega protokola.

Nadvse važno Briandovo poslanico so sprejeli tukaj pred štirinajstimi dnevi. Poslanica je odklanjala varnostni dogovor, razven pod pogoji, o katerih je znano, da bi jih Nemčija ne sprejela.

Ti pogoji vključujejo definitivno nemško odpuščanje člena XIX., ki bi dal Nemčiji pravico vložiti priziv proti mejnim krivicam. To predlaga Briand kot posebno klavzulo v dogovoru, potom katere naj bi se Nemčija obvezala, da ne bo nikdar skušala s pomočjo arbitracije ali na kak drug način izpremeniti meja, določenih v po-vojnih pogodbah, na zapadu ali iztoku.

Za vprašanje, katera je stavil angleški kabinet, tiči tudi svarilo, da ne more postati Anglija pod nobenim pogojem in v nobenih okoliščinah del defenzivne zveze s Francijo proti Nemčiji.

Politika angleške vlade je taka kot jo je objavil zunanji minister Chamberlain v poslanski zbornici dne 24. marca. Rekel je, da odobrava Anglija predlog Nemčije za jamstven mir na zapadu med Nemčijo, Francijo, Belgijo, Anglijo in najbrž Italijo, temelječ na trajnosti pogodbenih meja ob Renu, vključno nevtralnemu ozemlju na temelju razoroževalnih določb pogodbe. O iztočnih mejah pa naj bi se razpravljalo, če bi želela Nemčija po čle-nu XIX. dogovora glede lige narodov.

Nazori angleške vlade pa niso le osebno naziranje zunanjega ministra Chamberlaina. Govor A. Chamberlaina glede zunanje politike ni predstavljal njegovih osebnih želja, temveč stališče kabine-ta.

Zrtve zadnjega japonskega potresa.

OSAKA, Japonsko, 25. maja. — Iz oficijelnega poročila je razvid-

no, da je zahteval potres, ki se je pojavil zadnjo soboto v tukajšnji okolici, 278 človeških žrtv. 526 oseb je bilo ranjenih. Potres je porušil nad 400 hiš, dočim jih je 230 zgrinelo.

Nemčija se bo baje pokorila.

Nemčija bo protestirala proti pričakovanju za vezniškim zahtevam, naj se še bolj razoroži. Opirala se bo v glavnem na dejstvo, da nočejo zavezniški izprazniti Porenške.

Poroča S. Spewack.

BERLIN, Nemčija, 24. maja. — Nemčija pričakuje slabih poročil iz Pariza, slabih raditega, ker bo do stavila zavezniški celo serijo zahtev za reorganizacijo nemške armade in policije. Izvršitev teh zahtev pa se ne prilaga novemu duhu, ki se je pojavil v Nemčiji z izvolitvijo Hindenburga predsednikom nemške republike.

Ob istem času pa bi pomenjalo ignoriranje zahtev ekonomski plopom in kabinet je moral priti vsled tega do prepričanja, da ne more nobena množina nacionalističnega duha v drželi sami premagati odločnosti zavezniškov.

Poročila iz Londona in Pariza, ki so bila objavljena tukaj, kažejo, da bodo zahtevali popolno reorganizacijo nemškega generalnega štaba, demoliiranje gotovih municijskih naprav ter decentraliziranje narodne policije. Nemčija se bi morala koncem konca udati. Seveda bo protestirala in mogoče bolj odločno kot kedaj poprej, kajti dosedaj je še vedno protestirala.

Nacionalistom, ki dolže Stresmanova veleizjave, ker je rekel, da ni Nemčija nič bolj kriva vojne kot pa zavezniški, se bo zdela naravnost neznosno ukloniti svoje glave vojaški kontroli.

Nemčija pa se ne bo takoj udala. Dosti utemeljenih razlogov ima za argument. Trdila bo, da zavezniški sami kršijo versailleski mirovni pogodbo, ker nočejo izprazniti Porenške v določenem času. Re-kla bo, da je njena želja do miru razvidna iz njenega predloga glede varnostnega dogovora. Odločno bo zanjala vojaške kršitve.

Prezgodaj je seveda obrazložiti končni odgovor Nemčije na zavezniške zahteve. Tukaj ni na razpolago nobenega oficijelnega izraza ter ga ni bo, dokler ne bodo zahteve sporocene Nemčiji. Medtem pa vlada skrbno zasleduje usodo dogovora. Francija bo poslala v tem pogledu posebno poslanico, če je mogoče vrjeti diplomatičnim informacijam, ki so na razpolago.

V takem slučaju bi smatrali Nemei poslanico za manj resno kot če bi nosila podpis antante. Dejanski se Nemčija briga le za poročila vojaške komisije.

Od tega poročila je odvise problem izpraznitve Kolina in Ruhra Nemčija noče priti v položaj, da baranta za izpraznitev s tem, da se podredi vojaškim zahtevam, kajti izjavila bo, da ji je bila evakuacija obljubljena tako v mirovni pogodbi kot v london-skem dogovoru.

Kljub temu pa se bo morala Nemčija podrediti ultimatu, a storila bo to le v velikim odporom, ker je trdno uverjena, da sta pravica in resnica na njeni strani in da nimajo zavezniški nobene pravice vmešavati se sedaj v njene zadeve ter v način organiziranja države.

Novi senator države Missouri.

JEFFERSON CITY, Ma., 25. maja. Governor Baker je izjavil, da je na mesto pokojnega senatorja Seldena P. Spencera imenoval advokata G. H. Williamsa.

O AMUNDSENU NI ŠE NOBENEGA SLEDU

OSLO, Norveška, 25. maja. — Tukajšnje časopisje je dobilo s Špiebergov poročilo, da ni še nobenega sledu o Amundsen in njegovih tovariših, ki so poleteli proti Severnemu tečaju.

WASHINGTON, D. C., 26. maja. — Tukajšnji mornariški departament se peča z mislijo, če naj pošlje v ozemlje Severnega tečaja vodilni balon "Los Angeles", kojega naloga bi bila poiskati Amundsen in njegove tovariše.

OSLO, Norveška, 22. maja. — Do poznega večera ni bilo še nobenega poročila o kapitanu Amundsen in njegovih spremljevalcih, ki so poleteli proti Severnemu tečaju. Oba aeroplana sta opremljena z brezžičnimi aparati.

Nemški tatovi kradejo vse, kar jim pride pod roko.

BERLIN, Nemčija, 23. maja. — Včas so tatovi kradli samo denar in zlatnino, sedaj pa kradejo vse, kar jim pride pod roko. Pred kratkim je organizirana tolpa ukradla dve lokomotivi. Ker so pa tatovi izprevideli, da velikega plena ne morejo spraviti v denar, so lokomotivi pustili na stranskem tiru. Včeraj ponoči so pa ukradli neznanec z Oliver trga petindvajset mladih lip. Značilno je, da jih pri zaganju ni nihče zalotil.

Bolgarski kralj potrdil smrtno obsodbo.

SOFIJA, Bolgarsko, 25. maja. Bolgarski kralj Boris je danes potrdil smrtno obsodbo, ki je bila proglašena nad tremi osebami, katere so se udeležile atentata na katedralo sv. Kralja. Na smrt obsojeni so Peter Zagorski, Marco Friedmann in Gregor Koef.

Millerand načeljuje važnemu senatnemu odboru.

PARIZ, Francija, 25. maja. — Bivši predsednik Millerand, ki je bil pri zadnjih volitvah izvoljen v senat, je bil imenovan predsednikom odseka za zunanje zadeve.

Leon Trocki je član gospodarskega sveta.

BERLIN, Nemčija, 25. maja. — Leon Trocki, je bil imenovan ravnatelj m prosvetnega in tehničnega oddelka najvišjega gospodarskega sveta.

Njegova naloga bo, sestaviti pravila za vse industrialne in delavske organizacije.

Japonska registrirala pogodbo.

ŽENEVA, Švica, 25. maja. — Pogodbo, ki je bila pred kratkim sklenjena med Rusijo in Japonsko, je japonski zastopnik včeraj registriral pri Ligi narodov.

DAROV ZA "DOM SLEPIH".

Ignacij Mušič, Brooklyn, N. Y., \$5.00.
Louis Kepic, N. Y. City, \$3.00.
Franciška Bargar, Ridgewood, N. Y., \$1.00.
Denar smo sprejeli in ga bomo izročili na pristojno mesto.

Odmevi obiska grofa Karolyi-a.

Newyorški Madžari so proti administraciji Horthy-ja. — Hočejo republiko. — Dr. Buchler je obdolžil Szechenyi-ja, da je pregovoril državni department k akciji proti grofu Karolyi-ju.

Ameriška stranka za madžarsko republiko je imela preteklo nedeljo svojo prvo letno konvencijo v Union Hall v New Yorku. Zborovanju je prisostvovalo več kot sto delegatov, zastopajočih enajst držav.

Dr. Samuel Buchler, prejšnji pomožni generalni pravdnik države New York ter častni predsednik, je zanikal da je sedanja delavnost posledica zadnjega obiska grofa Karolyi-ja v drželi. Rekel je, da je bila newyorška organizacija stvorjena pred dvema leti.

Dr. Buchler je navedel razmere, v katerih je bilo grofu Karolyi-ju ki se je vrnil pred enim mesecem v Evropo, dovoljeno vstopiti v Združene države marca meseca, da obišče svojo bolno ženo. V zvezi s tem je grofa Szechenyi-a, madžarskega poslanika v Združenih državah, obdolžil, da je bil odgovoren za prepoved državnega departamenta, vsled katere ni smel grof Karolyi, ki je bil prvi predsednik madžarske republike, ničesar javno razpravljati o sedanjem položaju na Madžarskem.

Grofu Karolyi-ju — je rekel Buchler, — so zavezali jezik, ker je grof Szechenyi napačno informiral vlado glede namena in ciljev obiska grofa Karolyi-ja. Grof Szechenyi je sporočil, da hoče priti grof Karolyi senukaj, da širi komunistične in druge radikalne ideje in da je bil odgovoren za boljševiško madžarsko vlado v dnevih Bela Kuna.

Grofu Karolyi, gnan od želje da obišče svojo bolno ženo, je pristal v pogoje, katere so mu naložili ter se jih verno držal do zadnje podrobnosti.

Če bi bile Združene države, — je dostavil, — v polni mori informirane glede resničnega položaja na Madžarskem, sem prepričan, da bi bilo veliko posojilo dovoljeno le pod pogojem, da zadosti Madžarska vsem zahtevam resnične demokracije.

Vlada admiralja Horthy-ja zatira vse ljudi, brez ozira na plem, vero in stan — in vsled tega ji ni mogoče zaupati.

Papež sprejel v avdijenci bivšega kanclerja.

RIM, Italija, 23. maja. — Danes je sprejel papež v privatni avdijenci bivšega nemškega kanclerja Marxa in njegovo ženo. Z Marxom se je dalj časa pogovarjal o razmerah v Nemčiji.

Predsednik boljši.

WASHINGTON, D. C., 25. maja. — V Belo hišo so dospela poročila, da bo predsednik še nadalje križaril na svoji jahti "Mayflower" in to se je smatralo za znamenje, da se je njegovo zdravstveno stanje izdatno izboljšalo. Zbolel je nenadna na indigestiji, ki je bila deloma posledica nenavado hude vročine.
Predsednik se bo še danes vrnil s svojo ženo domov v Washington ter se zopet lotil svojih poslov.

SENATORJI PROTI RAZLIKOVANJU

Senatorji so odločno proti razlikovanju v pogojih za odplačanje vojnih dolgov. — Strogo kritizirajo idejo Coolidge-a, naj se nudi Belgiji posebne ugodnosti. — Oficijelni komentarji zakladniških uradnikov.

WASHINGTON, D. C., 25. maja. — Če se ne bo sedanje razpoloženje v senatu izpremenilo, bo administraciji skoro nemogoče prodreti s svojim predlogom, naj se uveljavi razlika med dolgovi, katere so najeli naši inozemski dolžniki tekom vojne in po zaključanju vojne.

Predsednik Coolidge baje zagovarja to politiko v slučaju Belgije. Kongres bo mogoče naprošen, naj sprejme refundiranje povojnih dolgov Belgije, ki so bili namenjeni v glavnem pomožnim svrhnam, in da naj se o ostalem dolgu razpravlja pozneje.

Ta predlog je zadel na neodobravanje številnih senatorjev, vključno odlične republikance, ki trdijo, da mora ameriški davkoplačevalec plačevati stroške dolgov brez vsake razlike. Glavna opozicija pa temelji na trditvi, da bi Francija zahtevala slično prednost, če bi se jo dalo Belgiji.

Napor Francije, da se uveljavi razlika med "političnimi" ali strogo vojno-časnimi posojili in drugimi, najetimi po premirju, je zadel na odločen in trajen odpor kontrolujoče skupine senatorjev. Sedaj pravijo, da bi z uveljavljenjem te razlike v slučaju Belgije priznali princip, katerega bi ne bilo mogoče zanikati Franciji in ki bi pomenjal kanciliranje strogo vojno-časnih dolgov.

Ti senatorji ne bodo izrazili svojih nazorov, razven če bi zavzel predlog bolj definitivno obliko. Senator Borah je rekel, da je bil včeraj popoldne poklican v Belo hišo, a le na kratko in splošno razpravo.

Rekel je, da se ni tical pogovor razlike med različnimi dolgovi. Dostavil je, da noče razpravljati o tem vprašanju, ker si ni še ustvaril svojega mnenja in ker ne ve, če bo za predlog ali proti.

Jasno je, da je administracija resno razmišljala o tem vprašanju. To je razvidno ne le iz namigavanj v Beli hiši, temveč tudi iz neoficijelnih komentarjev zakladniških uradnikov.

Glavno vprašanje po mislih administracijskih uradnikov je, če bi ne bilo bolj pametno sprejeti refundiranje tega dela dolga, mesto čakati na nedoločeni dan, ko bi bili Francija, Belgija in drugi narodi pripravljeni iznebiti se svoje zahteve, da se loči vojne dolge od pomožnih in rekonstrukcijskih dolgov.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledele:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.50	2000 Din. — \$34.80	5000 Din. — \$86.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 1000 dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.		
Računotilja na zadnje pošle in izplačajo "Poštni čekovi urad".		
ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:		
200 lir . . . . . \$ 9.20	500 lir \$22.00	
300 lir \$13.50	1000 lir \$43.00	

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 500 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Računotilja na zadnje pošle in izplačajo Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za polklijatve, ki presegajo PETTISO DINARJEV ali pa DVATISO Dinarjev dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se vsakrat in naprej; čeprav; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsakega računanja po ceni tistega dne, ko nam pride poštni denar v roko.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE (L.)

Denar nam je pošliti najbolje po Domestio Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4867.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president

Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto — \$7.00
in Kanado — \$6.00	Za pol leta — \$3.50
Za pol leta — \$3.00	Za novemstva za celo leto — \$7.00
Za četrt leta — \$1.50	Za pol leta — \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

GARY ZA OBOROŽEVANJE

Vojni department je našel močnejše zaveznike v svojem prizadevanju, da ustvari nov narodni Oboroževalni dan. Ali pravzaprav, resnični stvaritelji ideje, zastopniki ameriškega velekapitala, ki utvarja s svojim lovom na dobiček predpogoje vojne in ki ima največje dobičke od vojne same, so bili prisiljeni stopiti iz ozadja, v katerem so se držali ter se osebno zavzeli za oboroževalno propagando.

Sodnik Gary, načelnik jeklarskega trusta, Charles M. Schwab, predsednik Bethlehem Steel Company, general James Harbord, predsednik Radio Corporation, Samuel McRoberts, predsednik Metropolitan Trust Company, Guy E. Tripp, član Westinghouse Electric Company, stoje na čelu daljšega seznama industrijaletcev in bančirjev, ki priporočajo "veliko-potzno" industrijalno mobilizacijo" ter smatrajo narodni Oboroževalni dan kot izvrstno propagando za povečana oboroževanja.

Veliki bankirji, ki so naložili v nešteti tujih deželah milijone ameriških dolarjev v vsakovrstnih podjetjih, ki so dali vladam nerazvitih dežel posojila proti odušnim obrestim in ki zahtevajo zato kontrolo nad financami teh dežel — ter ameriški trst, ki vpirarjajo gospodarske zavojevalne pohode v Južno Ameriko, Evropo in Azijo, so samo posebi umevno izvanredno navdušeni prijatelji močnejše armade in največje mornarice, ki naj bi dala poudarka njih željam.

K temu pride poleg tega še vstopitev pri velikih jeklarskih in železnih napravah, pri izdelovalcih smodnika, lastnikih ladjedelnice in drugih sličnih obratih splošna prednost izvanredno dobičkanosnih dobav za armadno upravo v "mirnih časih".

Čim močnejše in hitreje se oborožujemo za vojno, tem večja bodo naročila in tem večji tudi dobiček. Gospodje kot Gary in Schwab mislijo poželjivo na čas, ko so računali vladni za jeklo cene, katere je moral označiti kot odušne celo takrat obstoječi vojno-industrijski odsek, ki je obstajal iz sočutnih podjetnikov, z Baruchom na čelu.

Požar, ki je pred kratkim uničil vladno skladišče v Tennessee, nam nudi dobro primero, kako nesramno gulijo vojni liferanti deželo. Planeni so uničiti skladišče smodnika, poslopje in stroje Old Hickory smodnišnice. Smodnik, ki je zgorel, je predstavljal skladno s sedanji cenami vrednost \$450,000, a izdelanje tega smodnika je stalo vlado \$22,500,000. K temu pridejo še poslopje in stroji v vrednosti petih milijonov.

Tre velike stroške so seveda povzročili kolosalni računi dobaviteljev materiala in kontraktorjev, prištevši graft.

Povsem razumljivo je, da spravljal taki dobički podjetnike do največjega štadija domoljubnega navdušenja. Umetno oživljenje tega posla potom povečanega oboroževanja in potom povečanih naročil vlade, bi skrajno dobro došlo Gary-jem, Schwabom, du Pontom in drugim sličnim domoljubom. Pravijo, da bi prihranila dežela milijone, a imajo pri tem v mislih milijone, ki bi stekli v njih lastne žepce.

Podadmiral W. Rogers, prejšnji predsednik eksekutivnega komiteja mornariškega generalnega štaba, je povsem odkrito izjavil, da ne mislijo militaristi izključno le na "obrambo", temveč da imajo v mislih tudi možnost napadalne in zavojevalne vojne Združenih držav. To je izjavil v nekem govoru v Williamstown zavodu Massachusetts. Tam govore sedaj dosti o preprečenju bodočih vojn. Junaki admiral pa je izjavil, da potrebujejo Združene države močno mornarico ne le za zavarovanje svoje inozemske priseljeniške politike, temveč tudi za napadalno vojno, katero bodo morale baje vprizoriti Združene države radi "preobljudenja". Pozneje je skušal svojo fanfaro oslabiti z izjavo, da ni imel v mislih nikake napadalne vojne v sedanjem času, temveč le možnost take v prihodnji generaciji ali še pozneje.

Utemeljitev eventualne napadalne vojne kot jo je podal admiral, je seveda nesmisel. Kapitalisti pa niso nikdar v zadregi, kadar je treba najti izgovor za izbruh vojne. Priznali ne bodo le resnice, da je pohlep kapitala po izkoriščanju ono, kar dejanski povzroča vojne.

Splavarji na Dravi.

Z novim deževjem je oživila tudi Drava. Narasla voda je najprej odnašala sama les in hosto iz dolge Dravske doline, kmalu pa so ji sledili tudi težko naloženi splavi, ki prinašajo predvsem novo kolje za vinograde in plavajo potem naprej z deskami in stavbinim lesom proti jugu do Beograda, od koder se vračajo splavarji z železnico. Na mariborskem pristanišču napravijo splavarji najprej odmor za prve kupčije in nakup potnega provianta. Medtem

ni prav radi opazujejo skromno pomorsko življenje Maribora z dravskega mosta, pod katerim plove dnevno do 10 splavov s pohorskim lesom. Na njih so tudi majhne ute iz izloženih desk, pod katerimi vedrijo splavarji ob deževju in prenočujejo med potjo. Tudi kuhajo si kar na ognjišču sredi splava. Pomladno sezono splavarjev pozdravljajo zlasti gostilničarji v dolini Drave, ki so jih težko pogrešali celo zimo.

Slovenci in naša mladina.

Slovenci smo mnogokrat preveč skromni, ne vidimo ničesar drugega med našim ljudstvom, pozabimo, da je mnogo VELIKIH MOŽBIL rojenih od SLOVENSKEH MATER, vidimo le vrline drugih narodov. Ker ne vidimo njih slabosti, mislimo, da je vse drugo boljše kot ono, kar je naše. Ali je ta skromnost na mestu? Nikakor ne, ravnotako ne, kot ni na mestu bahatost.

Mnogo starišev je ponosnih, ker njih otroci ne znajo SLOVENSKEGA JEZIKA, ter se sramujejo priznati, da so njih stariši SLOVENCIL. To selahost treba na vsak način odpraviti. Priznajmo vsakemu svoje, a nikdar se nam ni treba sramovati, da smo SLOVENCIL. Vsaj nismo najslabši narod na svetu, zgodovina nam pove, da spadamo v prve vrste kulturnih narodov.

Slovenci stariši razlagajte svojim otrokom, kako lepa je slovenska zemlja, koliko krasote vam nudi, kako krasno so planine, snežniki in podzemne jame. S tem bodele zbudili zanimanje pri drugih narodih, ki si bodo želeli ogledati našo krasno slovensko deželo. Povejte otrokom, kaj je bil slovenski narod, da je bil branitelj kulture, kajti stoletja je odbijal napade takrat divjih in "krvolonih" Azijatov in s tem pripomogel, da so se drugi narodi na severu lahko mirno izobraževali in kulturno napredovali. Pri vsem tem slovenski narod ni postal barbar.

ski, ampak je korakal naprej in se tudi sam kulturno izobraževal. Vse to zasluži priznanje in nikogar ni treba biti sram, da je Slovenec.

Naša mladina potrebuje pouka v maternem jeziku, da ga bo znala in spoštovala svoj jezik. Direktorji Slovenskega Narodnega Doma v Clevelandu, Ohio, sklicujejo sestanek vseh slovenskih starišev, vseh društvenih uradnikov in vseh enih, ki se zanimajo za naš slovenski jezik, da se pogovorimo o ustanovitvi slovenske šole in ji določimo smer.

Ta sestanek se vrši v S. N. Domu na 6417 St. Clair Ave., v petek dne 29. maja 1925. zvečer ob 8. uri.

Slovenska šola v največji slovenski naselbini ima pomen tudi za druge slovenske naselbine, kajti zgled vleče. Če bodo videli, da napredujemo v največji slovenski naselbini nas bodo rade volje posnemali in bodo povsod, kjer le mogoče, ustanovili slovensko šolo, cziroma tečaja za pouk v slovenskem jeziku in s tem utrdili slovensko zavest.

Naj nikogar ne manjka na tem sestanku. Noben izgovor naj vas ne zadrži. Bodite enkrat samo Slovenci in pokažite to. Kdor se torej čuti, da je slovenske matere sin, hči bo gotovo navzoč na tem sestanku. Na svidenje torej.

L. M. M. Iveshek, *taj. S. N. Doma.

Iz Jugoslavije.

Nevarna pastirska igra.

Kakor poročajo iz Novega Sada, so v okolici Novega Vrbasa pastirji metali kamenje v minovozni brzovlak. En kamen je zadel okno in priletel v kupe brzovlaka, v katerem sta sedela polkovnik Šunković in lekarnar J. Novski. Oba sta bila zadeta po steklenih drobcih ter sta bila poškodovana na obrazu in glavi.

Torbiča z državnim denarjem izginila.

Ekonomski uradnik državnega teološkega zavoda v Sremskih Karlovcih, P. Maksimović, je s svojo gospo odpotoval iz Beograda v Sremske Karlovice. Ko je v Sremskih Karlovcih zapustil kolodvor, se je spomnil, da je torbič, v kateri je bilo 107 tisoč dinarjev državnega denarja in več dokumentov, ostala v kupeju. Ker je vlak že odšel, je telefoniral policiji v Novem Sadu, ki je pregledala vlak in potnike, a torbič ni bilo nikjer.

Nagrade za aretacijo Čaruge in njegovih pajdašev.

Kakor znano, je svojčasno država razpisala na glave Čaruge in njegovih pajdašev 55.000 Din. po roparskem napadu na pristavo v Tompojevcih, pri katerem je bil umorjen nadšumar Pirkmaier, brat sedanega mariborskega velekapitala, pa je se grof Eltz, lastnik pristave, razpisal nagrado 10.000 Din. Premije so bile sedaj razdeljene. Največja zneska, po 19.000 Din. sta dobila žandarmerijska narednika Stevo Balatina in Mitar Milović, ki sta aretirala Čarugo v Vinkovcih.

Vjeta tihotapska ladja

Pinančna ladja "Neznani junak" je vršila te dni patroljsko službo na odprtem borju. Ker je bila noč temna, se je poslužila reflektorjev ter blizu Sušaka pred Martinšćico opazila ladjo, ki ni bila po predpisu razsvetljena. "Neznani junak" je zasledoval skrivnostno ladjo in jo kmalu dohitel. Straža se je oborožena podala na ladjo, ki se imenuje "Eva-ljen Isus i Marija" in kateri poveljuje Nikola Gržetić z Krka. Pri preiskavi so našli mnogo vreč soli, lakastih čevljev ter zlasti mnogo svile in manufakture. Vse blago je bilo utihotapljeno iz Italije v jug. državo. Tihotapsko ladjo je patrolja odvedla v sušaki pristanišče. Ladja je bila z blagom vred zaplenjena, keci pa izročeni policijski oblasti.

Skrivnostna pot mlade šivilje iz Zagreba v Sušak.

Na Sušaku so našli pred par dnevi na ulici mlado dekle v globokem snu, iz katerega jo tudi na policiji niso mogli takoj prebuditi. Spala je celih 12 ur. Ko se je prebudila, se je vsemu silno čudila in ni mogla verjeti, da je na Sušaku. Izpovedala je, da je 17-letna šivilja Ruža Šarman in že tri tedne brez posla. Spominja se, da je hodila v Zagreb proti Trgu L, kjer je srečala svojo prijateljico Vero Grünwald, kateri je povedala, da je brez službe. Prijateljica jo je povabila k sebi na stanovanje, a je povabila odklonila. Nato se je z njo še sprehajala po Trgu L. Več se ne spominja in sploh ne ve, kako je v Zagreb vstopila v vlak ter na Sušaku izstopila. Sodiijo, da gre za slučaj hipnoze, vendar pa ni ugotovljeno, iz katerih vzrokov. Zdravniško je ugotovljeno, da ni bil na njej izvršen nobeno moralni zločin, ker je virgo intacta. Kljub temu je sušaka policija stopila radi te zadeve v zvezo z zagrebsko policijo, ter je poslala dekle v spremstvu nazaj v Zagreb.

Bolgarski zunanji minister v Beogradu.

6. maja ob 8. dopoldne je z brzovlakom dospel v Beograd bolgarski zunanji minister Kalfov v spremstvu ravnatelja političnega oddelka, prejšnjega bolgarskega poslanika v Berlin, Pomorova. Na postaji so ju pričakovali bolgarski poslanik Vakarevski z osebo, jem poslanstva ter v imenu jug. vlade pomočnik zunanje minist. Marković in šef protokola Novaković, ki je po sprejemu spremljal Kalfova in Pomorova v bolgarsko poslanstvo. Ob pol 11. je Kalfov v spremstvu poslanika Vakarevškega dospel v zunanje ministstvo, kjer ga je sprejel jug. zunanji minister dr. Nišić. Razgovor med obema diplomatoma je trajal do pol 1. popoldne.

Po končani konferenci so ministri Kalfova obkolili domači novinarji in inozemski poročevalci.

Minister Kalfov jim je podal krajšo izjavo o svoji misliji v Beogradu in Parizu, obenem pa jih za popokline povabil na podrobnejši razgovor v novinarskem klubu. Na čast Kalfovu je minister dr. Nišić priredil intimno kosilo, do čim je Kalfov zvečer povabil dr. Nišića na svečano večerjo v bolgarskem poslanstvu.

Ko se bo dovolj navžil deklet, žganja in šampanjca, si bo najbrž zopet malo streljanja privoščil. Predobro namreč ve, kakšno pot bi nastopil v takem slučaju: v sodišče, iz sodišča v norišnico, iz norišnice v zlato prostost.

Harry Thaw je namreč milijonar.

V demokratičnih republikah se pa merijo milijonarji z drugačnim merilom: kot navadni zemljani.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Peter Zgaga

Iz Sofije poročajo, da je bolgarski kralj Boris potrdil smrtno obsodbo, ki je bila izrečena nad tremi atentatorji, ki so vprizorili atentat na katedralo sv. Kralja.

Potrjevanje smrtnih obsodb je takorekoč edini job, ki je ostal raznim kronanim glavam.

Ta posel ni posebno čeden, posebno ker mora biti taka kronana glava neprestano v strahu, kaj bo nad njo izrečena smrtna obsodba.

Slavni polarni raziskovalec Amundsen se je v zrakoplovu počin na Severni tečaj, med večini led in sneg.

Zaenkrat ni o njem še nočnega glasu. Morda se je ponesrečil, morda je živ, pa ne more nazaj. Ekspedicija v sneg in led Severnega tečaja je jako rizikano podjetje.

Toda po mojih mislih je lažje prodrti tja kot pa do ledenega srea zakrknjenega kapitalista.

V Minnesoti je bilo jezero, ko je površina je znašala petsto akrov.

V zadnjih petih letih je pa jezero izginilo.

Znamstveniki si na vse mogoče načine tolačijo, kam je izginila ta ogromna množina vode.

Dosedaj pa niso drugega doglali kot to, da je žejni Amerikanci niso popili.

Današnji newyorško časopisje je objavilo na prvi strani z velikimi črkami vest, da se je večeraj zvečer zopet pojavil na newyorškem Broadwayu Harry Thaw.

Harry Thaw je čuden mžak in se bolj čudna so pota njegove usode.

Najprej je treba omeniti, da je Thaw milijonar, kajti če bi ne bil milijonar, bi bila pota njegove usode dosti bolj priprosta.

Pred devetnajstimi leti je bil ustreljen znanega arhitekta Stanforda White-a, ker je imel slednji ljubavno razmerje z njegovo ženo. Thaw je bil obtožen umora. Za umor po prvem reči je pa dolga smrtna kazen.

Da ga rešijo pred električnim stolom, so advokati in zdravniki dokazali, da je Thaw blazen.

Poslan je bil torej v norišnico. Norec je pot iz norišnice zaprta. Ker je Thaw hrevel po svobodi, so ga zdravniki proglasili zdravim.

Ko je užival par tednov zlato svobodo, se je bil pregrešil nad nekimi mladoletnim fantom.

Za tak pregrešek je določena kazen od petnajstih do petindvajsetih let.

Ker Thaw ni hotel toliko časa sedeti, so ga advokati in zdravniki še enkrat proglasili blaznim.

Poslan je bil v norišnico. V norišnici je dolgeč, toda kot sem že prej omenil, ne more norec iz norišnice, pa naj se mu magari še tako toži po svobodi.

Zdravnikom ni kazalo drugega, kot da so ga zopet proglasili zdravim.

Nekaj časa je živel Thaw v svojem rojstnem kraju, bil je član domače požarne bramborice ter član cerkvene občine.

Včeraj se mu je pa nenadoma stozilo po Broadwayu. Nenadoma se je pojavil v spremstvu dveh mladih deklet v nekem kabaretu, ter je začel plačevati za draga vina in žganja.

V zgodnjih jutranjih urah je znašal njegov račun tisoč petsto dolarjev.

Ko se bo dovolj navžil deklet, žganja in šampanjca, si bo najbrž zopet malo streljanja privoščil. Predobro namreč ve, kakšno pot bi nastopil v takem slučaju: v sodišče, iz sodišča v norišnico, iz norišnice v zlato prostost.

Harry Thaw je namreč milijonar.

V demokratičnih republikah se pa merijo milijonarji z drugačnim merilom: kot navadni zemljani.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Jugoslavija irredenta.

Kako so fašisti napadli odposlanca "Edinosti" v Orehku.

G. L. Badalić se je mudil v Orehku pri Postojni kot odposlanec političnega društva "Edinosti" iz Trsta v zadevi prijavi vojnih terjatev. Brigadir je našel Badaličeve dokumente v redu. Prijave so se vršile mirno. Ob 5. popoldna pa je prišel nekdo, ki je rekel Badaliču, da je policijski agent. Pokazal je na zahtevo nekoga "legitimacijo" z napisom "Pololo di Trieste". Potem so prišli s sobo še drugi neznanci. "Agent" je prvi udaril Badaliča po obrazu, nato so ga začeli obdelevati s palicami in boksi. Nato so ga vrgli v kuhinjo, ko je dobil še močan udarec z gorjačo na roko. Tam so ga pretepli, dokler se ni onesvestil. Nato so italijanski junaki pobegnili z avtomobilom proti Prestraneku. Napadalec so znani in objavljeni oblasti. Badalič je dobil prvo zdravniško pomoč pri dr. Grudnu v Postojni in potem je šel v tržaško bolnico. Zalega fašistovskih napadalec je v Postojni. Tako fašistovsko divjanje bo škodovalo tudi tujskemu prometu v Postojni.

Pri Sv. Križu in Črničah

V Vipavski dolini imajo še občinska komisarija. Ko se je mudil prefekt Ricci po vipavskih krajih, je v pogovoru z zastopniki ljudstva omenil, da se ima ukreniti vse potrebno, da se izvrši občinske volitve v teh dveh krajih že meseca junija. Občinarji nanj gledajo, da si izvolijo za župana in odbornike dobre gospodarje na lastnem posestvu.

Ponesrečili

se je v rudniku Ammetzu na Francoskem 34letni Jakob Jug iz Volč. Prepeljali so ga takoj v bolnico v Aigrance, kjer je umrl.

Hinavski pozdrav

Stirim jugoslovanskim ministrom in slovesno Srbom je napisala reka "Vedetta". Članek je izšel precej pozno, ker so bili v Opatiji oni gospodje o velikonočnih praznikih, toda posebnim namenom v času, ko je v Jugoslaviji naraščalo ogorčenje radi kulturnega škandala s prof. Vebrom v Trstu. Članek sa laska Srbom in glede Hrvatov pravi, da jih loči od Italijanov. Rečina.

"Istarska Rijec" izvaja pravilno, da je italijanska špekulacija s hvalisanjem Srbov v srhu, da bi se omalovaževali Hrvati in Slovenci, zgrešena in ne bo dala pričačkovana sadu. Srbska narodna pesem "Ženitba Gjurgja Smedereveca" veli: "Latini so varalice stare, hoče tebe, sinko, prevariti". Na bodo prevarili Srbov in ne nas. Iz takih člankov odseva jasno, kako napačno si pred-

božejo prezidati sedanjo izolacijsko bolnico v Idriji tako, da bo stalno 30 postelj na razpolago. Javna bolnica se postavi v spomin 25-letnice vladanja italijanskega kralja. Zraven bolnice se postavi še poslopje s 6 posteljami za nalezljive bolezni.

stavljajo izvestni Italijani sporazum in sožitje z Jugoslavani.

Morilec fašistovskega tajnika Morara pred tržaško poroto.

Dne 29. avgusta 1923. je bil ustreljen Luigi Morara, deželni fašistovski tajnik v Trstu. Morilec je Giuseppe Sellaroli, rojen leta 1894. Obtoženi Sellaroli je po svoji materi podedoval 80.000 lir, katere je pa zapravil deloma v Italiji, deloma v Parizu. Po raznih avanturah je prišel v Trst, kjer je iskal fašistovskih zvez, da bi prišel do kakke službe in zaslužka, dasi on ni bil nikdar fašist. Obrnil se je za pomoč do fašistovskega tajnika L. Morara, kateri pa je imel o njem točne informacije in mu povedal, da je v Trstu toliko nezaposlenih pa za fašizem že zaslužnih ljudi, da se tem ne more pomagati. Sellaroli se je končno ujezil in na ulici ustrelil Morara, ki je takoj na umrl. Razprava teče na dolgo. Sellaroli pravi, da se kosa svojega čina, ki je bolj posledica slučaja kakor pa kakaga maščevanja. Razprava se konča najbrže v kratkem.

Poskušeni atentati v Trstu.

"Corriere della Sera" poroča iz Trsta: V noči na 1. maja sta našla dva orožnika, ko sta patrolirala med palačo prefekture in kavarno "Specechi", na progi cestne železnice v bližini fašistovskega sedeža petardo, s katere je bil odstranjen trak. Istočasno je pošila pred gledališčem Verdi vržena petarda, ki je k sreči ni nikogar ranila. Okoli 2. ponoči je pošila pred tem gledališčem druga petarda in sledili so revolverški strelji. Pasantje so bežali na vse strani. Storičev niso izsledili. O petardah tržaški listi niso nič pisali.

Govori se, da so petarde vrgli komunisti, ki so imeli namen, da razrušijo fašistovski lokal. Zakaj so bile vržene petarde pred gledališče, še ni dognano. Uvedena je stroga preiskava, ki pa doslej ni donesla pozitivnih rezultatov. Vlada je imela že preje namen, z vso strogostjo nastopiti proti komunistom, dogodki v Trstu so jo utrdili v tem njenem načrtu. Že v nekaj dneh izide baje naredba, ki bo naperjena proti komunistični propagandi. Po tej naredbi bo aretiranih več znanih komunističnih voditeljev in agitatorjev.

V javno bolnico

božejo prezidati sedanjo izolacijsko bolnico v Idriji tako, da bo stalno 30 postelj na razpolago. Javna bolnica se postavi v spomin 25-letnice vladanja italijanskega kralja. Zraven bolnice se postavi še poslopje s 6 posteljami za nalezljive bolezni.

Da nudimo našim vlagateljem čimveč koristi in jih spodbujamo k večjemu varčevanju, bomo obrestovali vloge na —
"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"
mesečno, namesto četrtno kakor dosedaj.

Od 1. aprila 1925 naprej veljajo pri tem sledeča pravila:

Vloge, katere se vložijo prvega poslovnega dne vsakega meseca, bodo obrestovane s tem dnev; Vloge, katere se vložijo po tem dnevu, bodo obrestovane s prvim dnevom prihodnjega meseca.

Vloge, vložene do vstevši desetelega poslovnega dne meseca januarja in julija, bodo obrestovane izjemoma, že s prvim dnevom januarja in julija.

Obrestovanje dvignjenih zneskov se preneha koncem preteklega meseca.

Vloge se obrestujejo po 4% na leto. Obresti se pripisujejo k vlogam 1. januarja in 1. julija.

Vloge nadzoruje Banking Department of the State of New York.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, : New York, N. Y.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service, — Jugoslav Bureau.)

AMERIŠKE POLJEDELSKE PRIPRAVE V JUGOSLAVIJI.

Ameriški konzul v Beogradu K. S. Paton poroča:

Modernne poljedelske opreme ni so v obširni rabi v Jugoslaviji; moderne priprave so uvedene zlasti v Vojvodino, Hrvatsko-Slavonijo in Bosno. Poljedelska posredstva v drugih pokrajinah so porazdeljena v množico malih kmetij, ki v splošnem obsegajo manj od 5 hektarjev. Povprečna oprema takih farm je majhen plug, brana za pirnice in ročno orodje kot kosa; cepec in enako orodje.

Prodaja modernih poljedelskih strojev se zato omejuje zlasti na gori omenjene pokrajine, dasi je agrarna reforma povzročila razkosanje mnogih veleposestev v teh pokrajinah, tako da je danes mnogo tako majhnih posestev, da ne zmorejo nakupa modernih priprav. Glavni poljedelski pridelki Jugoslavije so drobno žito in pšenica, sadje in grozdje, dočim je živinoreja in mlekarstvo tudi pomembno.

Prodaja poljedelskih strojev v Jugoslaviji je od začetka tega leta pokazala znaten porast. To leto poprej. To izboljšanje je zlasti očitno v Vojvodini, Hrvatsko-Slavoniji in Bosni. V teh pokrajinah se opaža tendenca proti čim dalje večji rabi modernih priprav, ali splošni nedostatek razpoložljivega denarja odvrta mnogo poljedelecev od nakupa. Prodajalci in Hrvatsko-Slavonsko Gospodarsko Društvo nasvetujejo rabo modernih strojev. To-le društvo obstoja že 82 let in je organiziralo družbo za prodajo poljedelskih strojev. Ima 72 podružnic in skoraj 80 uradnikov.

Domača proizvodnja poljedel-

skih priprav je jako majhna. Malo ročno orodje, kot lopate motike in brane se izdelujejo v par tovarnah, ali večina poljedelskega orodja se uvaža. Mal traktorjev je v rabi vsled stroškov za vzdrževanje in ker je malo prilik za popravke.

Traktorji so bolj popularni v Vojvodini kot v drugih pokrajinah; prodaja je bila dobra leta 1924. V Vojvodini je mnogo kmetij, obsegaajočih 100 in več akrov, in mnoge izmed njih so opremljene z modernimi pripravami.

Poljedelske opreme so se večinoma uvažale iz Ogrske, Avstrije in drugih srednje-evropskih držav, ali večji del nakupov izvira iz dežel, ki so tvorile prejšnjo Avstro-Ogrsko. Skupni uvoz pa ni velik, ali sedanja tendenca je v smeri rabe bolj modernih poljedelskih metod, in to se pospešuje potom propagandističnega in vzgojevalnega delovanja s strani prodajalcev in raznih organizacij.

Ameriški poljedelski stroji so popularni v Jugoslaviji in se smatrajo da so boljše kakovosti kot oni, izdelani v drugih deželah. Raditega so ameriške priprave v stani tekmovati z onimi iz Nemčije, Avstrije, Ogrske in Čehoslovakije, od koder se je nakupovala večina priprav, ki so bile dosedaj v rabi. Vzorčni semji, ki se vsako leto obdržujejo v Zagrebu in Ljubljani, kjer se razstavlja poljedelske pripravke, nudijo dobro priliko za razkazovanje ameriških strojev. Prodaja istih se lahko olajša s tem, da dovoli kredit od vsaj 90 dni od dneva dostavitve, ako okolščine opravilnejejo tak kredit.

VEČERNI TEČAJI ZA BODOČE DRŽAVLJANE.

V mestu New York je šolski svet (Board of Education) v sodelovanju z naturalizacijskim uradom organiziral tečaje v večernih šolah za one kandidate za naturalizacijo, ki so ob prvem zaslišanju pokazali, da nimajo zadostnega znanja o zgodovini in vladi Združenih Držav. Tudi oni, ki nameravajo vložiti prošnjo za naturalizacijo in mislijo, da je njihovo znanje za državljanski izpit pomanjkljivo, se lahko vpišejo v te tečaje. Pripravljen je bil poseben kratki tečaj za načelni poduk o zgodovini in vladi Združenih Držav.

O SEDANJI EPIDEMIJU KOZIC.

Izbruhnil je jako strupen in do stokrat smrten tip koz (smallpox), ki se je razpasel po vzhodnem delu Združenih Držav, zlasti pa v mestih Philadelphia in Washington. Govorec o tej epidemiji je dr. Mathias Nicoll, Jr., zdravstveni poverjenik države New York, nedavno naglašal, da se je ta tip bolezni od časa do časa pojavljal na Vzhodu, kamor prihaja iz Zapada in Juga, da pa številni bolezniki in smrti, ki so se pripetile tekom minulih mesecev, potrjuje dejstvo, da nemarno izvrševanje zakona o cepljenju kiz tvori stalno nevarnost občinstvu.

Vsled strogih državnih zakonov v New Yorku, ki zahtevajo cepljenje vseh šolskih otrok, takojšnja izolacija sumljivih slučajev in cepljenje vseh ljudi, ki so prišli v dotiko z bolnikom, stoji na čelu izmed dvajsetice najboljdenšnjih držav, kar se kaže razmerje 26 za vsak milijon prebivalcev nasproti razmerju dva za vsakega tisoč v državi Kansas. To pomenja, da je v državi Kansas skoraj 80 krat toliko slučajev koz kot v New Yorku.

Imamo sicer precej aktivno, ali razmeroma majhno skupino ljudi in organizacij, ki se protivijo cepljenju bodisi, ker ne morejo ali nočejo razumeti dejstva, ali ker se protivijo oblastim. V sploh pa občinstvo se ne da zavajati — pravi dr. Nicoll — in celo oni, ki so iz verskih razlogov protivi ce-

pljenju, navadno so voljni podvreči se zakonu.

Dr. C. C. Pierce, glavni zdravnik federalnega zdravstvenega urada, poudarja sledeča dejstva:

Da se kontrolira epidemija kozic — treba cepljenja.

Da se preprečijo koje — treba cepljenja in od presledkih zopetnega cepljenja.

Le onim, ki znajo, da cepljenje preprečuje koje, se imamo zahvaliti za vsak napredek na polju zdravstva. Nasprotniki cepljenja niso nikdar prispeli niti najmanjšega napredka v zdravstvu niti nikakega koristnega nasveta za podaljšanje človeškega življenja.

Madžarski romarji s fašistovskimi znaki.

Iz Loreta se je pripeljalo v Jakin na povratku iz Rima 500 ogrskih romarjev. Kjer so videli večjo skupino Italijanov, so kričali: Eljen Mussolini! Hoteli so imeti fašistovske znake od milijnikov že v Liretu, pa jim jih niso hoteli dati. V Jakinu so se obrnili na poveljstvo železniške milice, kričali "Eljen Mussolini, Eljen Italija!" in dobili so vsi fašistovske znake, katere so si vtaknili v gumbo. S fašistovskimi znaki so bili obdarjeni tudi romarje spremljaajoči duhovniki z nadškofom vred in z njimi so se odpeljali domov, kličoči do italijanske meje: "Eljen Mussolini!"

ADVERTISE in GLAS NARODA

Dobro za vsakogar.

Vsi otroci imajo radi pudinge, posebno, če je v njih sadje in če so dobri. Razne pudinge se da delati na različne načine. Dobre gospodinje delajo pudinge z Magnolia ali Star Mlekom, kajti te vrste ne vsebujejo ničesar drugega kot čisto mleko in sladkor ter so poceni. Napravite po naslednjem navodilu svojih otrokom okusno jed. Poceni je, in bo vsakomur ugajala, posebno, če bodo v nji breskve, eden velikih ameriških sadežev. Uporabljajte jih tudi za vsako drugo mavo, kjer je potreba za mleko in sladkorja. Boste videli, da bo okusno v kavi in kakavu.

BRESKVIN PUDING
2 čaši Magnolia ali Star mleka
6 velikih svežih breskev
2 čaši vode
1 žlica pešnega praška
1 čajno moko
1 žlica stopljenega masla
4 jajca

Denite cele olupljene breskve v posodo za puding. Zalite z vodo. Pokrite in pecite, da bodo breskve mehke. Odcedite breskvino sok ter pustite, da se bo ohladilo. Pridenite mleka, dobro vtepena jajca, maslo, sladkor in moko, premešajte s pešnim praškom. Dobro vtepite, polijte preko breskev in pecite, da bo temno rjavo. Dajte na mizo s smetano.

BREZPLAČNO

Vask label a konev je veliko vrednostno. Za 70 labelov dobite pripravno omako kot ga vidite zgoraj naslikano. Hranite labelne. Kmalu jih boste nabrali 70. To darilo lahko dobite v naših premijskih trgovinah. Če ni trgovine v vašem mestu, da bi zamenjali te labelne, jih pošljite na Borden's Premium Company, Inc., 44 Hudson Street, zagnano s številko darila, označeno na gornji sliki, in mi vam bomo poslali brezplačno.

PREMIJSKE TRGOVINE
NEW YORK CITY: 44 Hudson Street, 426 West 42nd Street, 1427 Third Avenue, near 80th Street
61 East 125th Street, near Madison Avenue, BROOKLYN, N. Y.: 570 Atlantic Avenue, near 4th Avenue, 2 Sumner Avenue, near Broadway
BRONX, N. Y.: 573 Courtlandt Avenue, near 150th Street
LONG ISLAND CITY: 44 Jackson Avenue, near 4th Street

Pravoverni Žid - papeški grof.

Sveta Stolica ni posebno izbirčna pri podelitvi grofovstva. Madžarski čifut, ki je bil že parkrat zaprt, se je spokoril ter prestopil v katoliško vero. Z denarjem in banketi se je tako priljubil papeževemu nunciju, da je izposloval zanj grofovstvo.

Iz Budimpešte poročajo:

Med židovsko in katoliško duhovščino je vzbudilo splošno ogorčenje odkritje o življenju novega papeškega grofa Julija Riemera, moža, ki ga je spravila na površje svetovna vojna. Začetkom vojne je bil Riemer uslužben pri neki bratislavski tovarni konfekcij, leta 1915 pa je postal ravnatelj narodnih telstinskih trgovin v Budimpešti. Po prihodu v Budimpešto je vstopil v ondotno židovsko versko občino in ker je bil zelo pobožen in pravoveren, je postal kmalu predsednik njenega finančnega oddelka. To pa ga ni motilo v njegovi službi v tovarni, ki je last katoliškega plemstva in visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Bil je zelo priljubljen v židovski in katoliški družbi in njegov gost je bil čisto velikovaradinski škof Joseph Langi, intimni prijatelj Frana Ferdinanda. Ali navzle stikom s temi različnimi znanci in prijatelji je prišel Riemer kmalu na zatožno klop pred vojno sodišče. Ugotovili so namreč, da je bilo suknjo, ki ga je Riemer dobavljal, zelo slabo, slabše nego zloglasno vojno suknjo. Poldrugo leto je sedel v preiskovalnem zaporu, pri razpravi pa je bil oproščen z motivacijo, da mu preiskava ni mogla dokazati, da je imel zlobni namen oškodovati armado. Pač pa je bil obtožen zločina podkupovanja in obsojen na štiri leta ječe, dasi so ga zagovarjali najboljši odvetniki. Po tej obsodi je poslal svoji verski občini pismo, v katerem zatrjuje, da ga preganjajo zato, ker se drži vere svojih prednikov. Vplivna židovska občina je izposlovala revizijo procesa. Riemer je prišel ponovno na zatožno klop in je bil oproščen. Ko je bil zopet svoboden, se je umaknil iz javnega življenja in ni več nastopal ne v katoliški ne v židovski družbi. Globoko je začel premišljevati o svoji preteklosti in bodočnosti in ko se je začel po prevratu na Madžarskem nov krščanski režim, je obrnil židovski veri hrbet ter se dal krstiti obenem z ženo.

Pri Blatnem jezeru si je kupil

krasno posestvo ter vabil v goste zlasti visoke katoliške cerkvene dostojanstvenike. Bil je zelo vnet katoličan, kar je dokazal tudi s tem, da je ustanovil pod imenom Ecelesia tovarno za izdelavo cerkvenih oblačil in drugih potrebščin. Novo podjetje je zelo dobro uspelo in lastnik je lahko marsikaj žrtvoval za reprezentanco. Ko je prispel v njegov dom povabljeni nuncius Loreneo Schobba iz Budimpešte, ni Riemer štedil z denarjem, da priredi visokemu gostu sijajen sprejem in gostijo. Poslal je celo svojega kuharja za nekaj dni v nunejevo palačo, da se nauči kuhati jedila, ki jih je cerkveni dostojanstvenik posebno čislal. Ta pozornost ni ostala brez posledice. Firma Ecelesia je bila povabljena, naj se udeleži razstave v Rimu in njen lastnik je bil z ženo celo v avdijenci pri papežu, ki mu je podelil visoko odlikovanje in naslov grofa. Novi papeški grof se je vrnil zopet v Budimpešto, kjer so se pa ljudje spomnili njegove prošlosti ter opozorili potom novin prišaste obeh občin na kuriozni slučaj, kako postane iz pravovernega žida papeški grof. Ta afera ima tudi politično-cerkvene posledice, ker je bil nuncij Schobba takoj premeščen v Haag.

V smrtni nevarnosti.

Dne 2. maja je plavajoči splav na Savi zadel pri Brežicah v privezan splav, ki se je odtrgal ter s splavarjem, ki se je nahajal na njem, odplul po reki. Splav je bil brez vesel in vsakih rešilnih sredstev. Splavar se je nahajal v smrtni nevarnosti. K sreči so njegovo nevarno položaj še pravočasno opazili France Lapuh, Anton Martek ter Jakob in Ivan Zadnik, vsi iz Čateza, ki so odhiteli takoj ponesrečenemu s čolnom na pomoč, ne meneč se pri tem za lastno življenje. Po trudopolnem in silno opasnem delu so končno rešili splavarja in splav srečno na desni breg Save.

Iznajdljiv francoski detektiv.

Francija ima med svojimi detektivi pravega Sherlock Holmesa. S pomočjo najmanjše oporne točke lahko dožene zločinca. Njegov poglavitni pripomoček je mikroskop.

Za najposobnejšega francoskega detektiva smatrajo danes vodjo policijskega tehničnega laboratorija v Lyonu, dr. Edmunda Locarda, ki je pravecni fenomen na tem polju.

Dr. Locard dela večinoma s fotografičnim aparatom in mikroskopom. Z vajo in sposobnostjo mu je dano, da s pomočjo teh dveh instrumentov odkrije na podlagi neznanih malenkosti, ki jih nihče drugi ne opazi, zločine in vso njihovo zgodovino. Iz ostankov pepela je Locard že mnogokrat ugotovil, kakšen tabak zločinec navadno kadi. Vozel na vrvič navadno zadostuje, da ugotovi hudodelčev pokle. Edina beseda napisana na steno, je dovolj, da izračuna njegovo visokost, ali je desničar, ali levičar, dalekoviden ali ima normalne oči itd. Nekega ponarejevalca denarja je odkril dr. Locard samo zato, ker je zapazil na njegovem rokavu komaj vidne sledi svinca. Drugega zločince je izsledil na podlagi maščobe, ki se je nabrala pod nohti ko se je po storjenem činu spustil po mastni vrvi na tla.

Za Locardove metode je tipičen primer moža, ki je bil obdolžen umora, ki pa je dokazal alibi, da se je takrat, ko je bil izvršen zločin, nahajal daleč proč v kamnolomu. Detektiv je bil mikroskopično preiskal prah na obleki obtoženega in ugotovil, da se je na praših na skednju. S tem je bil podan dokaz, da je bil mož v zvezi z umorom, ker se je bil skril v bližnjem skednju.

Nekoč se je bavil Locard z vlomom, pri katerem je bilo na

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNİK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

ZA GOSPODINJE

Pis. ISABELLE KAY

Slovenska gospodinja v Ameriki vedno z veseljem sprejema nasvete, s pomočjo katerih zamore boljše vršiti svoje dolžnosti kot gospodinja in mati. Na tem mestu bomo vsak teden objavili članek, ki bo zanimal vsako dobro gospodinjino.

NAVODILO Str. 53.

Navodilo za kuho.

Marsikatera gospodinja ne ve, kateri krompir je dober. Ko izbirate krompir iz sode, izberite tistega, ki je trd. Na ta način lahko naznačite poznate krompir, če je dober. Potem ga prerežite na polovico. Če ima krompir v sebi preveč vode, se bo pri kuhi razkrojil. Krompir imajte spravljen v temnem, hladnem in dobro prezračenem prostoru. Krompir je dober vitaminski produkt in vsled tega ga je treba čimveč množiti. Če napravite po naslednjem navodilu krompirjevo juho, boste dobili jako okusno in zdravo jed, katere bo vaša družina vesela.

KROMPIRJEVA JUHA

- 1 čaša evapirane mleka
- 3 srednji krompirji, razrezani na koščke
- 3 žlice masla ali nadomestila za maslo
- 3 razsekane srednje čebule
- 1 zelena sesekljana paprika (oblačjano)
- 1 kvart vrele vode
- 1 žlička peteršilja
- 1 1/2 žličice soli
- par zrn popra.

Stopite maslo v ponvi za dva kvarta ter kuhajte v tem čebulo in zeleno papriko, da bo mehko. Pridenite peteršilj in evapirano mleko. Zavrite in denite na mizo.

Nasvet za kuhinjo.

Papirnate brisače so jako priprave v kuhinji, posebno če pripravljate ribe in druge jedi, ki dišijo.

Brunčice naj se kuhajo samo v emajliranih ponvah, ko so pa kuhane, jih dajte v stekleno ali zemljeno posodo.

Pri čiščenju posode, katere se je priprila pri kuhi hrana, se poslužite kosa lesa. S tem ne boste opraskali lonca ter si boste olajšali delo.

Nasveti za lepoto.

Ne vpraša se, koliko časa spite, pač pa kako spite. To je važno za vaše zdravje in lepoto. V tej deželi posvečajo ljudje spanju preveliko pozornost. Redno spanje je baš tako potrebno kot redna jed. Če ne spite dosti, postane vaše telo izstradano baš tako kot če bi podne v ne jedli. Med spanjem se vrača moč telesu. Med spanjem se vrača energija, katero ste izrabili tekom dne. Spanje je posvečeno vse naše telo. Vsakdo naj bi mirno spal najmanj po osem ur na noč.

Osebo zdravje.

Kruh je že dal časa kot domnevamo, splošna hrana. Bil je in bo potreben življenju in globemu zdravju. Kljub temu se pa še vedno uporablja nekaj opresnega kruha. Šli smo skozi razna razdobja, in naš kruh je postal lažji ter bolj bel. Prejšnji kruh je bil sicer prebaven, brez dvoma pomeni sedanji velik napredek. Zastran zdravja je pa priporočiti ljudem bolj črn kruh. To pa vsled tega, ker črn kruh vsebuje otrobi onega žita, iz katerega je urejen. Otrobi preskrbujejo mineralne soli in odvajalna sredstva.

Mi priporočamo naslednje izdelke:

Če želite mleko in sladkor obenem, ni boljšega mleka kot je Star & Magnolia Mleko, ki ga prodaja vsak grocer. Poleg tega lahko hranite labelne in dobivate dragocene darila.

VERUJ V SEBE!

Prevedel dr. F. S.

S pomočjo vere postane naš značaj plemenit, ker ima vera čudovit vpliv na našo dušo. Povzdiguje nas v višave, raz katera nam je mogoče zagledati obljubljeni deželo. Vera je luč resnice.

Naravnost zločin je, ako jemlje kdo detetu vero v samega sebe, stalno mu dopovedovanje, da ne bo iz njega nikoli ničesar prida, da nima onih sposobnosti in darov, s katerim iso obdarovani drugi otroci.

Starši in učitelji pomisljajo mnogo premalo na to, kako občutljiva je mlada duša glede takih besed in kako lahko si da sugerirajo manjvrednost in nepopolnost.

Taka sugestija o domnevanju manjvrednosti je zakrivila že več zla, tragedij in padcev v življenju, kako marsikaj drugega.

Tudi najboljši konj ne bo pri tekmah dobil prve cene, ako se uniči njegovo zaupanje v samega sebe. Je namreč ena izmed najvažnejših nalog trenerjev konj za tekme, da netijo, vzdružujejo in zvišujejo to zaupanje v samega sebe pri živalih, ki so jim izročene, ker je to velevažen faktor za doseg zmag.

Nikomur se še do danes ni posrečilo da bi zadostno določil bistvo vere. Kakšna je ta sila, ki omogoča človeku, da se trdno drži svojega sklepa, da podžiga in vzdružuje njegov pogum, da vzdružuje njegove upe in nade vedno sveže tudi v najtežavnejših življenjskih okoliščinah, da ga povzdiguje in krepi, čeprav ga ne razumejo in nimajo do njega zaupanja niti oni, ki mu stoji najbližje in ki so mu najdražji, da mu dajo dovolj moči, da prenaša težave in nesreče, ki bi ga brez te sile zdrobile neštokrat.

Vera je takorekoč naš šesti čut, duševna daljnovidnost, ki vodi daleč za obzorje, kamor sega naše fizično oko. Je gospodov predhodnik, ki hiti naprej in pripravlja pot, ki mu odpira zaprta vrata, odstranjuje ovire ter najde pot celo tam, kdor bi je z navadnimi čuti ne bilo mogoče zaslediti.

Vera, močnejša kakor vse ovire, je to bila, ki je povzročila, da so veliki iznajditelji in izumitelji to, kar so. Njej se ima vsakdo izmed njih zahvaliti za največji del tega, kar je dosegel velikega.

Kdor ima tako vero, zanj se ti ni treba bati, njegova bodočnost je zagotovljena.

Vera vase izva blja naše sile in omogočuje, da se razvijejo naši talenti. Povzročala je največje čudeže v vseh dobah, v vseh stoletjih. Vse, kar krepi tvoje zaupanje v samega sebe, zvišuje tudi tvoje sile.

Možje, ki so zadržili svet z velikimi čini, so se vedno odlikovali s silno vero v samega sebe, z vero v svoje sile, z vero v bodočnost človeškega pokolenja, dočim so se neznatni ljudje karakterizirali vedno s pomanjkanjem vere, s boječnostjo in omahljivostjo.

Velika večina mož in žena, ki so dvignili civilizacijo človeštva za stopnjo višje, so začeli v skromnih razmerah in v bedi ter se tekom dolgih let le s težavo videli pred seboj možnost dospeti do cilja. Toda delali so naprej in naprej, ker jih je navdajala trdna vera, da se koncem koncev tudi zanje odpro vrata k uspehu.

Danes se veselimo tisoč in tisoč iznajdb, ki povzročajo, da je naše življenje udobno in lažje. Toda te priborite so nam ustvarili odlični možje, ki so neštokrat morali ostati gluhi k prošnjam onih, ki so jim stali najbližji ki pa niso imeli do njih zaupanja.

Vera je najboljša nagrada za genija; in v resnici je tesno spojena z genijem.

Tudi drugod je draginja.

Če si v Svici plačal pred vojno kakšno stvar 100 švicarskih frankov, moraš plačati danes 172 frankov. Na Angleškem moraš namesto 100 funtov plačati 170. Vendar je vse to še jako malo v primeri z Jugoslavijo, kjer moraš plačati za blago, ki si ga dobil pred vojno za 100 kron, sedaj 4000 kron in več.

Knjigarna "Glas Naroda"

Naseljenci	30
Novela in črtice	90
Na Preriji	30
Nihilist	40

Narodne pripovedke za mladino:

3. zvezek	35
4. zvezek	40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50

Narodna biblioteka:

Svitoslav	35
Spisje	35
Krvna osveta	35
General Lavdon	70
Napoleon I.	1.—
Babica	1.20
V gorskem zakotju	35
Za kruhom	35
Z ongiem in mečem	3.—
Grška Mitologija, 2 knjigi	1.40
Kranjske čebelnice, poezije	35

Obiski. (Cankar). Trdo vezano	1.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka	25
Ogenj tr. v.	1.30
Ob tihih večerih, trda vez.	90
Padajoče zvezde tr. v.	90
Plat. zvona trd. vez.	90
Petelinov Janez vez.	1.—
broš.	90

Pesmi v prozi, trdo vez.	70
Prigodbe čebelnice Maje trda vez.	1.00
Pabirki in Roža (Albrecht)	25
Pasti in zanke. Kriminalni roman	35
Pariski zlatar	35
Pingvinski otok tr. v.	90
Povest o 7. obsestih t. v.	90
Po strani klobuk	90
Pod svobodnim solncem 2 knjigi tr. vez.	2.50

Plebanuš Joanes tr. vez.	1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjacev na Kranjskem	50
Poslednji Mehikanec	30
Pravljice H. Majar	30
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku	35
Požigalec	25
Prapračanove zgodbe	25
Patrica, povesti iz irske junaške dobe	30

Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	25
Pet tednov v zrakovlopu. Trd. vez.	1.50
Pol litra vipavca	30
Ptice selivke, trda vez.	75
Pikova dama (Puškin)	30
Pred nevihto	35

Pravljice in pripovedke za mladino. Izvezek	40
2. zvezek	40
Pegan in Lambergar	70
Rablji, trda vez.	75
Rastoci mesec (Tagore) t. vez.	60
Razkrinkani Habsburžani (Larish)	35
Revolucija na Portugalskem	30
Rinaldo Rinaldini	50
Slovenski šaljevec	40
Slovenska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti	60

Suneški invalid	35
Skozi širno Indijo	50
Sanjska knjiga Arabeska	1.50
Sanjska knjiga, nova velika	90
Sanjska knjiga, srednja	35
Spake, humoreske, trda vez.	90
Strahote vojne	50
Stezoldec	30
Sveta noč, zanimive pripovedke	30
Strup iz Judeje	75
Simon Jenko zbrani spisi	90
Sosedje tr. v.	60
Svetobor	50
Stritarjeva Anthologija trda vez.	90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev	30

Svitanje (Govekar). vez.	1.20
Šopek, samotarke (Komanova) vez.	50
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	80
Sveta Nothurga	35
Sredozimci. Sorosa Jerica (Bohniče)	30

Shakespeareve dela:	
Macbeth, trdo vez.	90
Julij Cezar tr. v.	90
Othello tr. v.	1.—
Sen kresne noči tr. vez.	90

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:	
1. zv. Poznava Boga	30
3. zv. Pridni Janezek in Hudobni Mihec	30
7. zv. Jagnje	30
8. zv. Pirhi	30
13. zv. Sveti večer	30
14. zv. Povodenj	30
15. zv. Pavlina	30
17. zv. Brata	30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:	
Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš.	0.35
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš.	50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str.	35
Št. 4. Ovetko Golar: Poletno klasiče, izbrane pesmi, 184 str., broš.	50
Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br.	0.25

Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloliga v enem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradáč, 45 str., broš.	25
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 str., broš.	35
Št. 9. Univ. prof. dr. Franco Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš.	70
Št. 10. Ivan Albrecht: Andrej Ternouč, religiozna karikatura iz minulosti, 55 str., broš.	25
Št. 11. Pavel Golia: Peterčkoves poslednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš.	35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni pristan, narodna pravljica v 4 dejanjih, 91 str., broš.	30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolačeva, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš.	30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., br.	80
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš.	45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str.	30
Št. 18. Jarosl. Vrchlický: Oporoka lukovskega grajščaka, veseloliga v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradáč, 47 str., broš.	25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Popljudni zvon, dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš.	50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompaci in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradáč, 154 str., broš.	45
Št. 21. Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str., broš.	25
Št. 22. L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata, roman, poslov. Fran Pogačnik, 136 str., broš.	50
Št. 23. Sophokles: Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., br.	30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš.	80
Št. 26. L. Andrejev: Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str., br.	35
Št. 27. Fran Erjavc: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš.	35
Št. 35. Gaj alustij Krisp: Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 str., broš.	50
Št. 36. Ksaver Meško: Listki, 144 str.	65

Spilmanove pripovedke:	
2. zv. Maron, krčanski deček iz Libanona	25
3. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gora	25
4. zv. Praški judek	25
8. zv. Tri Indijanske povesti	30
9. zv. Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japanskega	30
10. zv. Zvesti sin. Povest iz vlade Akbarja Velikega	25
11. zb. Rdeča in bela vrtnica, povest	30
12. zv. Korejska brata. Črtica iz mislonov v Koreji	30
13. zv. Boj in zmag, povest	30
14. zv. Prisega Huronskega glavarja. Povest iz zgodovine kanadske	30
15. zv. Angelj suknjcev. Braziljska povest	25
16. zv. Zlatokopi. Povest	30
17. zv. Prvič med Indijanci ali vojna v Nikarago	30
18. zv. Preganjanje Indijskih mislonarjev	30
19. zv. Mlada mornarja. Povest	30
Tatič, Bevk, trd. vez.	75
Tri povesti trd. vez.	75
broš.	50

Tavčarjevi zbrani spisi:	
Izza kongresa	1.75
Cvetje v jeseni. Višoka kronika	2.50

Tri novele, tr. v.	90
broš.	70
Tunel, trda vez.	1.00
Turki pred Dunajem	60
Trčutki oddiha	40
Veselo povesti	30
Vera (Waldova) broš.	35
Višnjeva repatica (Levstik) vez.	1.—
Vrtinar, Rabindranath Tagore	60
broš.	75

Volak spokornik in druge povesti za mladino	1.00
Valentin Vodnika izbrani spisi	30
Vodnik svojemu narodu	25
Zgodba Napol. huzarja vez.	2.—
Zmisl smrti	60

Zapiski Tine Gramontove	60
Zadni dnevi nezrečnega kralja	60
Zadna pravda	50
Zmaj iz Borne	80
Zlatarjevo Zlato	1.00
Zločin in kazni (Dostojevski) 2 knjigi tr. v.	3.—
Za milijoni	65
Zemni naše Koprnice	35
Zmote in konec gospodične Pavle	35
Zgodovinske anekdote	30

Zbirka slovenskih povesti:	
1. zv. Vojnomir ali poganstvo	35
2. zv. Hudo brezno	35
3. zv. Vesela povesti	35
4. zv. Povesti in slike	35
5. zv. Študent naj bo. Naš vsakdanji kruh	95
Zbrani spisi za mladino (Gangl):	
1. zv. trdo vezano. Vsebuje 15 povesti	50
2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi	50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti	50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8 povesti	50
5. zv. trdo vezano. Vinski brat	50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti	50

Umetniške knjige s slikami za mladino:	
Pepelka; pravljica s slikami	1.60
Rdeča kapica; pravljica s slikami	1.00
Seguljica; pravljica s slikami	1.00
Trnoljčica; pravljica s slikami	1.00
Knjige za slikanje:	
Mladi slikar	75
Slike iz pravljic	75
Knjige za slikanje dopisnic, popolna z barvami in navodilom:	
Mlada greda	1.—
Mladi umetnik	1.20
Otroški vrtec	1.20
Za kratek čas	1.20
Zaklad za otroka	1.20

IGRE:	
Beneški trgovec. Igrokaz v 5 dejanj	60
Burke in šalji priprori, eno in več dejank	80
Dolina solz, 3. enodejanka: Dva svetova. Dedščina. Trpini	1.00
Dnevnik. Veseloliga v 2 dejanjih	30
Cyran de Bergerac. Hoerična komedija v 5 dejanjih. Trdo vezano	1.70
Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih	50
Eda, drama v štirih dejanjih	30
Hlapec Jernej, v 9 slikah	50
Krivopisec. Narodna igra s petjem v 3 dejanjih	35
Mati, Meško, tri dejanja	70
Marta, Semen v Richmondu 4 dejanja	30
Starinarica. Veseloliga v 1 dejanju	30
Št. 21. Igrokaz v štirih slikah	30
Sovražnik žensk, enodejanka	35
Poljub, v dveh dejanjih	30
Tončkove sanje na Miklavšev večer. Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih	60
U. R. drama v 3 dejanjih s predigro (Čapek) vez.	45
Revizor, 5 dejanj trda vezana	75
Ujetnik carevine, veseloliga v 2 dejanjih	30
Veronika Deseniška, trda vez.	1.50
Za križ in svobodo, igrokaz v 5 dejanjih	35

Ljudski oder:	
3. zv. Miklova zala, 5 dejanj	70
4. zv. Tihotapec, 5 dejanj	60
5. zv. Po 12 letih, 4 dejanja	60

Zbirka ljudskih iger.	
3. snopič. Mlin pod zemljo. Sv. Neža, Sanje	60
9. snopič. Na Betlehemske poljanah. Kazen ne izostane. Očetova kletva, Časica kave	30
12. snopič. Isgubljen sin, V. ječi, pastirici in kralji, Ljudmila, Planšarica	30
13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok	30
14. snopič. Junaška deklica. Sv. Boštjan, Materin blagoslov	30
15. snopič. Turki pred Dunajem, Fabjola in Neža	30
20. snopič. Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka	30

PESMI IN POEZIJE:	
Bob za mladi zob, trda vez.	40
Gregorčič, poezije trda vez.	75
Gregorčičeve zbrane pesmi s sliko	40
Kettejeve poezije trda vez.	1.10
Ko so cvele rože, trda vez.	60
Godec; Pored narodnih pravljic o Vrbkem jezeru. (A. Funtek) Trdo vezano	75
Moje obzorje (Gangl)	1.25
Marcic (Gruden) broš.	30
Narodna pesmarica. Zbirka najbolj priljubljenih narodnih in drugih pesmi	40
Prešernove poezije trda vez.	1.—
Primorske pesmi (Gruden) vez.	35
Pohorske poti (Glaser) broš.	30
Slutne (Albreht) broš.	30
Pesmi Ivan Zornana. Originalne slovenske pesmi in prevodi znanih slovenskih pesmi v angleščini	1.25
Slovenska narodna lirika. Poezije	50

Oton Zupančič:	
Cibican, trd. vez.	50
Mlada pota, trda vez.	50
Sto ungan	50
V zarje Vidove, tr. vez.	90
Vijolica. Pesmi za mladost	65
Zvončki. Zbirka pesni za slovensko mladino. Trdo vezano	90
Zlatogar, pravljica, trda vez.	60

PESMI Z NOTAMI:

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI:	
Priložnostne pesmi (Grum)	\$1.10
Slovenski akordi (Adamič) I. zv.	75
Slovenski akordi (Adamič) II. zv.	75
Pomladanski odmevi	45
Ameriška slovenska lira (Holmer)	1.50
Orlovske himne (Vodopivec)	1.20
10 moških in mešanih zborov (Adamič)	45
16 jugoslovanskih narodnih pesmi (Adamič) 2. zv.	80
Dvanajst pesmi I. in II. zv. izlala Glasbena Matica	50

MOŠKI ZBORI:	
Veseli Bratci (Pahor)	40
Slovenske narodne pesmi (Hubad) izlala Glasbena Matica	40
Trije moški zbori (Pavčič) izlala Glasbena Matica	40
Domovini (Foerster) izlala Glasbena Matica	40
Narodna nagrobnica (Pavčič)	35
Gorski odmevi (Laharnar) 1. zv.	45
Gorski odmevi (Laharnar) 2. zv.	4

SAMOSPEVI:	
Pastirica, Kanglica, Snegulčica	45
Nočne pesmi (Adamič)	1.25
Šest pesmi, izlala Glasbena Matica	75
Štirji samospevi, izlala Glasbena Matica	45

MEŠANI ZBORI:	
Planinske II. zv. (Laharnar)	45
Trije mešani zbori, izlala Glasbena Matica	45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:	
Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petero raznih glasov	45
Jaz bi rad rudečih rož, moški zbor z bariton solom in priredbo za dvošpev	20
V pepelnici noči (Sattner), kantanta za soli, zbor in orkester, izdala Glasbena Matica	75
Dve pesmi (Prelovec) za moški zbor in bariton solo	20
Kupleti (Grum). Učeni Mihec, kranjske šege in navade, nezadovoljstvo. 3 zvezki skupaj	1.00
Kuplet Kuza - Mica (Parma)	40
Nasi himni (Maroll) dvoglasno s spremljevanjem klavirja	15

Kako žive kinematografske igralke.

O kinematografskih igralkah se širijo vesti, da počujejo, pijejo in nemoralno žive, kar pa nikakor ni resnica. Noben poklic ne zahteva toliko treznosti in rednega življenja kot baš poklic kinematografske igralke. Važnost študiranja značajev.

Pred kratkim je objavila slova kino-igralka Lil Dagover v "Berliner Tagblattu" opis življenja in higijene, po kateri se morajo ravnati prava kinematografske igralke. Navadno si predstavljamo kinoigralko po tistih nazorih, ki jih vidimo v filmih velikomestnega življenja. Po takih filmih sodeč si mislimo, da se potepajo kinoigralka noč in dan po zloglasnih zabaviščih, da prestopajo od kavalirja in eleganca na drugega, da tavajo v alkoholni pijanosti in da se zastrupljajo z različnimi opojnimi in ekscitirajočimi snovmi, kakor so morfin, kokain, absint, eter. Razen tega si predstavljamo kinoigralko tako, da prihaja iz objema bogataša in bankirja v objemu drugega, da se kaj rada drži starih, pohotnih bogatašev in da ji je denar in razuzdana zabava vse.

Ne bomo trdili, da so kinoigralka vse po vrsti nedolžni angelčki, ki ne poznajo nižinskega življenja velikih mest. Iz filmov sicer razbiramo, da se na tako življenje in onegavanje prav dobro razumejo. Vendar pa na podlagi razuzdanega posnemanja prodanih žensk, ki se prodajajo po babilonskih barah in šantanih, marveč vsled pravega in resnega študija.

Res privoščimo kinoigralki žive sila skromno, preračunjeno, higijensko, brez večjih duševnih življenj in ekstravagančnih zabod. Vsako vlogo morajo temeljito naštevirati, vsak nastop dovršeno živ, plastično in življenjsko umno izkajati. Tu se ne sme pojaviti senca omahljivosti, neokretnosti, negotovosti! Vsaka kretanja naj organsko izvirajo iz značaja. Pri velikih umetnicah pazimo, da nastopajo ne samo v različnih maskah in kostumih, marveč v prvi vrsti v različnih karakternih kreacijah. Enkrat se podajo kot vihrave lahkoživke, drugič kot blaznoverne mamice, tretjič kot opolke, za vsako erotično ekstraturo dozvetne preporandke, ki so komaj zapustile lažiranežljiva samostanska vrata.

Za tako raznovrstne karakterne kreacije je seve potrebno veliko znanja, študija vlog, življenja okoli sebe, kretanja med najrazličnejšimi družabnimi krogovi, čitanja literature, strokovnega znanja.

Z enako temeljitostjo morajo skrbeti za svojo zunanost. Razuzdano življenje jim kmalu skazi poteze na obrazu, pojavijo se sumljive pege, obolenosti, ki onemogočajo redne filmske posnetke itd. Živijo ponavadi higijensko, skromno, da si obvarujejo lepoto, s katero rastejo in padajo.

Na filmskem platnu se pokliče vid sila lahka, igranje gre kakor na olju, z lahkoto. Baš ta lahkota je tisto, kar mika in vabi toliko ljudi k filmu. V resnici se utrudijo kinoigralka pri posnetkih tako, da so po svojem dnevnem delu utrujene in popolnoma izčrpane.

in da si želijo mirnega oddiha z avtovožnjami v predmestje, v zeleno prirodo, nakar se podajo v svoj dom, kjer preživijo večere v krogu svojcev ali ob čitanju novih vlog in v študiju novih tipov. Tu vrše filigransko delo, izmišljajo prave ženske poteze in kretanja.

Življenje velikih umetnic torej ni tako lahkomišelnost, lahkovarstvo, razposajeno in lahkončno, kakor si ga predstavljamo po občinski v kinu. Nasprotno je sila truda, naporno, higijensko. Za kulturni življenja ni vse zlato, kar se svetli.

V Parizu se je nedavno vršil kongres francoskih sodnih psihologov, povodom katerega je pariski medicinar dr. Antheaume v svojem splošno pozornost vzbujajočem poročilu pometel s staro medicinsko zmotno. Zdravnik dokazuje na podlagi svojih večletnih opazovanj, da kleptomanija ne obstoji. Po mnenju dr. Antheauma živi tip kleptomana samo v domišljiji pisateljev romanov in v zdravniških knjigah, ki podajajo staro zmotno opazovanje brez vsake kritike in podrobnega kleptomanija kot gotov sestavni del psihiatrije. Še pred kratkim bi negiranje obstoja te bolezni veljalo za očeh zdravnikov za slšno drznost, kakor če bi skušal kak medicinar zanikati obstoj paralize. Kleptomanija je odkril in v medicinski literaturi opisal simptom dozdevne živčne bolezni francoski medicinar Magnan. Ta ji je dal tudi ime. Njegov nauk o kleptomaniji je oprostil mnogo žena, ki so jih zalotili pri manjših ali večjih tatvinah v uglednih trgovinah.

Dr. Antheaume in njegov sodružnik, glasoviti psihijater Rogues de Foursac, sta podvržala trditve Magnana kritični preizkušnji in sta končno postala mnenja, da se je Magnan zmotil. Svoje opazovanje sta napravila na zavodih za živčnobolne in v blaznišnicah. V dobi petih let sta imela priliko študirati in opazovati več kot tristo kleptomaništin. Oba sta bila prepričana, da na teh zavodih internirane ženske, kor kleptomaništinje ne spadajo v sanatorij, temveč v zapor. V nekaterih slučajih sta oba zdravnikava brez ugovora dokazala, da so se pacijentkinje pritrile. Mnogo izmed njih je imelo simptome dozdevne živčne bolezni v medicinskih knjigah. V mnogih, posebno zanimivih slučajih je uspešno dr. Antheaume, da je razkrinkal tatve, ki so bile internirane kot živčno bolne in jih prisilil k priznanju.

Trditve obeh pariskih zdravnikov se seveda ne nanašajo na paralične ali nore, ki izvršujejo tatvine. Tudi tu ni beseda "kleptomanija", kakor se zdi, na pravi mestu, ker pri prizadetih osebah ne gre za duševno bolezen, čije važen znak ni nagon po tuji lastnini, temveč gre le za blaznost in paralizno, ki se med drugimi izražata tudi v tem, da pacijenti izvršujejo tatvine. Lahko pa je te slučajne ločiti od dozdevne živčne bolezni kleptomanije. Blazni ali paralični tat ne ukrade brezizjemno predmete, ki jih ne rabi, dočim kleptomaništin običajno ukradejo tujo last, katero lahko uporabijo.

Ta izvajanja so med udeleženci kongresa izzvala veliko pozornost. Kakor je bilo pričakovati, niso ostale neovržene. Vnela se je ostra debata, tekmovalci se je več zdravniških avtoritet izreklo za rezultate Antheaumovega opazovanja.

"GLAS NARODA", THE BEST YUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

KRIZA V ČEHOSLOVAŠKI KOMUNISTIČNI STRANKI

Kriza v češki komunistični stranki, ki se je poostila zlasti po odporu brnenskega vodstva proti političnemu uradu stranke, je zdaj v štadiju končne rešitve. Nedeljsko "Rude pravo" poroča, da so se brnenski voditelji uklonili in piše med drugim: "Brnenski vodilni krogi so proglasili, da se uklonijo sklepu razširjene eksekutivne komunistične internacionale, da ohranijo edinstvo stranke. Odslej ti malkotenti ne bodo razdirali enotne komunistične fronte. S tem je pokopana nada naših nasprotnikov, ki so pričakovali, da stranka razpade."

Da ta rešitev ni tako gladka, priča proglas poslanca Roučka v nedeljski "Enakosti", kjer čitamo: "Po vseh dogodkih, ki se so odikali zadnje čase v čehoslovaški komunistični stranki, sporočam komunistični javnosti to-le: Izstopam iz redakcije "Enakosti" sploh ter odlagam vse funkcije, ki sem jih prevzel od čl. komunistične stranke — torej članstvo v krajevnem izvršnem odboru, v izvršnem odboru stranke in članstvo v mestnem občinskem svetu Brna. Z današnjim dnem izstopam tudi iz čehoslovaške komunistične stranke." Tudi drugi član uredništva Ferdinand Franz priznava javno svoj izstop iz uredništva "Enakosti" in iz komunistične stranke zaradi metod, ki izključujejo možnost, da bi člani odločali o vodstvu svoje stranke. Predsednik kluba komunističnih občinskih svetovalec mesta Brna je sklical te dni sejo tega kluba z dnevnim redom: Odložitev funkcij v občinskem svetu.

Uradno poročilo o burni seji srednjega izvršnega odbora čl. komunistične stranke omenja, da je poročal o moskovskem zborovanju poslanec Haken, o nadaljnji taktiki pa poslanec dr. Šmeral. Sklenjeno je bilo izvajati z vsemi silami moskovske sklepe, tičoč se čehoslovaške komunistične stranke. Namesto Verčika in Seidlera sta bila izvoljena v centralni odbor Dobrovoljni in Jilek. Tudi politični urad stranke je dobil dva nova člana, in sicer Zapotočeka in Dobrovolnega, tako da šteje zdaj 11 članov. Na seji je bilo dalje sklenjeno uvesti disciplinarno postopanje proti Grimmischu in Votavu zaradi sodelovanja v meščanskih listih. Kdaj bo sklican kongres stranke in kako je treba voditi novo diskusijo, o tem bo sklical centralni odbor na prihodnji seji.

Z izstopom poslanca Roučka iz čehoslovaške komunistične stranke je zadel hud udarec ne le komunistični pokret v Brnu, nego na Moravskem sploh. Poslanec Rouček je bil glavni voditelj opozicije proti praškemu vodstvu in Moskvi. Na nedavni seji komunističnega delavskega kluba pod predsedstvom Kokande se je zopet jasno pokazalo, da razkola v stranki na Moravskem ni mogoče preprečiti. Z večeršnjim dnem so izstopili iz komunistične stranke še razvratelj konsumnega društva "V. zajednost Čebela" Kovanda, dr. Stern, dr. Eker, tajnik Krček in Frankova. Drugi funkcionarji te stranke sicer še niso izstopili, pač pa odlično odklanjajo vse funkcije v stranki. Na delavske mase je najbolj vplival izstop poslanca Roučka in vest, da hočejo slediti njegovemu vzgledu vsi ostali vodilni komunisti na Moravskem. Praga je brez moči, ker jo moravski komunisti ne poslušajo.

Poslanec Rouček je izjavil, da izstopa tudi iz kluba komunističnih poslancev in se pridružuje Bukovskemu neodvisnemu komunističnemu združenju. S tem šteje secesija v komunističnem klubu še tri člane — Bubnka, Warbruna in Roučka. V krizi komunistične stranke igrajo razmere v posl. klubu važno vlogo. Razen Hakena in dveh, treh njegovih somišljenikov ima Moskva ves klub na sumu, da se hoče orestiti njene kuratle. Splošno prevladuje mnenje, da secesija v klubu komunističnih poslancev še ni končana in da se pridružijo Bukovskemu struji še drugi člani kluba.

Churchillov proračun.

Angleška javnost se ne zanima toliko za položaj v Nemčiji kot se zanima za Churchillov proračun. Državni zakladničar je pokazal pot k zlati valuti ter napravil načrt za popolnejše socijalno zavarovanje. Pesimisti domnevajo, da se zlata podlaga ne bo mogla vzdržati.

Niti Hindenburgova izvolitev, če upoštevamo dejstvo, da so konservativci zmagali pri političnih in pomočjo delavskih glasov, še razširila socijalno zavarovanje. Po tozadnem njegovem predlogu bi dobivala vdova vsakega zavarovanega delavca dosmrtno pokojnino okrog 160 dinarjev tedensko. Za otroka do 14 let bi dobivala tedensko okrog 80 dinarjev, za najstarejšega, za ostale pa po 50 dinarjev po današnjem kursu. V slučaju smrti bi vdova izgubila lastno pokojnino, pokojnina za otroka pa bi ji ostala. Sirota brez očeta in matere bi prejemale tedensko podporo okrog 120 dinarjev za najstarejšega in nad 100 dinarjev za vsakega ostalega. Stareci, ki zdaj prejema tedensko nekako 160 dinarjev, v starosti od 70 let naprej, bi začeli dobivati pokojnino že s 65 leti.

Vsekakor lepa perspektiva za delavstvo, stvar ima le ta nedostatek, da bi zvišane prispevke morali zopet plačevati podjetniki in uslužbeni. Opozicija pa zahteva, naj bi jih do popolne odprave brezposelnosti plačevala državna blagajna.

Če se Anglija hitro ne vrne k zlati valuti, se svetovne kupčije ne bodo sklepale v Londonu v funtih sterlingih, ampak v New Yorku v dolarjih. Z druge strani bo predložila finančna politika omogočila, da se ogromne rezerve zlata Zedinjenih Držav vrnejo v promet, namesto da leže neproduktivno v kletih.

Da ne bi novega stanja izrabili spekulant in da bi mogla braniti funt sterling, je angleška vlada izposlovala v Ameriki 300 milijonov dolarjev kredita, ki ga bo uporabila, kakor hitro se pokaže potreba.

Churchillov predlog je naletel na nasprotneke v mnogih krogih. Nekateri smatrajo, da se navzlic američkemu kreditu zlata podlaga ne bo obdržala, drugi pa se boje obštetne škode za industrijo in trgovino. Posebno močno je nasprotovanje delavske stranke. Zakladni kancler v Macdonaldovem kabinetu Snowden je predložil izpremenjevalni predlog, po katerem zbornica izjavlja, da ne more sprejeti povratka k zlati podlagi, ki bi bi povzročala brezposelnost in evralna trgovino. Snowden je izjavil, da delavska stranka sicer ne nasprotuje povratku k zlati valuti, da pa čas za ta korak še ni prišel. Zbornica je zavrnila predlog delavske stranke in v sprejem vladnega načrta ni dvomila.

Zvišanje carine na uvoz luksuznih predmetov je maskiran protekcionizem. Baldwinova vlada bi šla še dalje, če ne bi bila vezana z obljubo pri volitvah, da ne bo zvišala nobene carinske postavke, ki bi imela za posledico podražitve življenja. Zatorej se je zaenkrat omejila na luksuzne predmete, kakor prištevata poleg avtomobilov in tudi takozvano umetno svilo. Ravno pri umetni svili pa je naletel Churchill na hudo nasprotovanje. Garin v "Osvetniku" lepo pravi: "Luksuz umetne svile to je dobro povedano, s to izjemo, da stvar ni niti luksuz, niti umetna, niti svila." Umetna svila, boljše imitirana svila je danes ravno tako splošno potrebščina kot voleno ali bombažno blago.

Vse kaže, da bo moral Churchill pri tej točki občutno odnehati. Zanimivo je, čim se je zvedelo za nove carine, ki stopijo v veljavo s 1. julijem, so naročili tako maso predmetov, ki jih zdene nova carinska šiba. Angleške luke so že polne luksuznih pošiljav, ki prihajajo dan na dan. Trgovci upajo kriti svoje potrebe še pred fatalnim rokom 1. julija. Churchill se je spričo tega več kot razumljivega početja raztogotil in je zagrozil trgovcem, da bodo morali za nazaj plačati carino. Seveda v to grožnjo nihče ne veruje.

Anglija že zdaj izdaja 30 milijonov funtov sterlingov izključno v socijalne svrhe. Churchill pa ho-

MODNA REVOLUCIJA

V kraljestvu mode se napoveduje velika revolucija, ki baje izbruhne že poleti in sicer pod razveljavljivim geslom: Dame, smejte se! Kaj hočete!

Večina elegantnih dam je namreč dosedaj stradala in je trpela tem večje muke, ker je morala molčati. Neusmiljena moda je zahtevala sloko postav, ravno linijo. Mučenice mode so morale je- st kakor težko oboleli nesrečniki. Niso smele živati juhe, mesa (razven bele kuretine), zelenjave in predvsem sladkarij. Američanke, ki pretiravajo že od narave, da so baje poskušale izhajati le z Grigleyjevo žvekalno gumo!

Moda, ne zdravnik, je prisilila lepe žene biti vedno napol lažne. — Kaj so pravzaprav jedle, da ne bi sede pri prazni mizi? Gospe so častno rešile to težavno vprašanje. Zajtrkujem, moja draga, ko vstanem — eno sardino, potem pa popoldne ne jem nič, za južno imam eno pomarančo in zvečer zopet sardino. Zato, pogledjte, sem tako sloka.

N-no, res... Vi imate pač tedno voljo. Jaz pa sem poskušala nekoč stradati in sem povzila potem tri dni zaporedoma dva krožnika vsake jedi. Ostala sem končno pri starem.

Razven poslednega stradanja ni hotela nobena elegantna dama nič piti. Če ste ji kaj ponudili, se je stresla kot šiba na vodi.

Piti? Pila bi jaz? Kaj vam ne pride na misel! Saj nikdar nič ne pijem!

Ah, oprostite! Saj me niste razumeli! Nisem niti mislila na vino. Vprašal sem le za sodovko. Vroče je!

No, jaz sem se vsega navadila in mi ni nikdar vroče... Zdaj pa je vse narobe. Muhe, vplivi sleza našega časa ali pa skrivnostni svet pariskih krojačev, ki baje izumilja modo, so sklenili, naj ne bo več suhih. Nasprotno, zdaj pridejo v modo mehke, okrogle črte, ženska košatost, pas kjer mu je mesto, z eno besedo: odslej smejo dame jesti kar hočejo. Moda, muhasta moda noče biti neusmiljena in se smehlja svojim častilkam, ki so postale neznanoske lažne, ker so prestrogo varovale njene postavke. Zdaj lahko jedo dame vse, in narava pozna toliko dobrih stvari, katere povzročajo "debelost". Zdaj bodo dame zopet sede na slaščičarnah, tečno pospravljale sladko smetano in ne bodo več mislile na postno pomarančo. Naj le uživajo revice, dokler jim dovoli — moda.

SLEPARSKI ŽENINI

Povojna Nemčija je polna vdov in deklet, ki bi se rade poročile. Število žensk je namreč znatno višje nego število moških in zato so vse ženske, ki vlove ženina, srečne in z njimi vsa družina vred. Pa tudi raznih ženinov ne manjka in ti se prav radi oglašajo v rodbinah, kjer je mnogo denarja. Ti nepričakovano došli ženinji so hitro dobrodošli in naravno sprejeti z veliko ljubeznivostjo. Posebno srečne so one rodbine, pri katerih se oglašajo inteligentni ženinji, ki imajo tudi visoke na- slove. Vsi ženinji se hitro vžrejo v rodbinsko življenje in tudi spretno izrabljajo večje svote denarja. Ko se denarno postavijo na krepke noge, pa morajo navadno nemudoma daleč odpotovati. Odklajo z ganljivim slovesom in za- stavljajo, da se skoraj vrnejo a navadno jih ni več na spregled. Takih primerov je že na tisoče in tisoče.

Neki mlad maleprijednež, znan pod imenom "der schoene Osear", se je tekom treh mesecev zarobil z 28 mladenkami in vse obrat za- znatne vsote. Njegova nečestna dejanja so seveda prišla na dan in mnogobrojni ženinji se sedaj po- ključajo.

Koncem leta 1918. je bilo v Nemčiji 600.000 vojnih vdov. Deklet, ki se niso moge poročiti tekom vojne, pa je bilo nad dva milijona. V Berlinu je bilo leta 1923. porok 53.000, lani pa samo 30.341. Berlinski dnevniki prinašajo ob nedeljah vsak po najmanj 300 ženinskih pismul. Sredi tako ogromnega števila po poroki ko- pričežih žensk se je z lahkoto raz- vilo sleparstvo mladih ženinov in ogromno rodbin je bilo ogoljufanih za velike vsote.

Časopisje zato predlaga, da bi vlada ustanovila posebne posre- dovalnice, potom katerih bi lahke- pristlo do poštenih in resnih porok. Ta čas pa imajo mladi, navihani sleparji še plodonosna polje, da si z nenostnimi zarokami pridol- bivajo lepe vsote denarja.

Pegavi legar v Osijeku.

V Osijeku so v zadnjih dneh ugotovili tri slučaje pegavega le- garja. Pojavila se je tudi sklerotič- ca z nevarnejšimi posledicami.

VRATOLOMNI BEG

V malem pruskoslezjskem me- stu Stresen se nahaja v zaporih 14letno dečko Krause iz Toepen- dorfa. Tako malo let ima, ali toli- ko več lopovščin, tatvin in predr- žnih činov za seboj. To ga je spravi- lo v oskrbovalnice, pobiljske- valnice in zapore, kjer pa ga ne morejo ukrotiti in pripraviti h kakemu delu. Dečko gleda vedno, kako bi pobegnil in prišel zopet na svobodo. Strikrat je že ušel skozi zamrežena okna svoje celice in sicer, da je bilo lažje, v sami srajci. Posrečilo se mu je to. — Potem je hotel kot sprten pleza- lec po fasadah balancirati od ok- na do okna, da bi dosegel žleb pri strehi. Tako je visel dečko v nevarni višini, ko se je priprilil z roke do žleba in iskal opore z rolini negami pri stenah. V tem trenutku ga je zagledal neki ču- vaj in zija je vanj ves trepetajoč pri misli, da dečko lahko zdajpaj- priži z višine zdrži na tla in si zlomi vrat. Čuvaj je stekel po le- stvo, katero je prislenil ob zid, a- li bila je prekratka. Tekel je po- druge, to prliko pa je porabil mali predznoj in se spustil na le- stvo. Skok je uspel in dečko je skočil na tla ter v sami srajci za- del teči po cesti. Trije so tekli za njim dolgo časa, sledijoč ga je ustavil neki nasprotni prihajajoč kolezar. Dečko je suval z nogami skozi seboj, se boril z rokami, vrtel, sledijoč so ga vendar pre- magali in spravili v zapore. Za koliko časa, vprašujejo poro- čevalci po nemških listih.

V Logu pod Mangartom

je mrla Jospina Černuta v vi- sekli starosti 72 let.

Slovensko Amer. Kolodar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V krat- kem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto iz- vodov zalogi. Cena s poštnino vred 40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili kolodarjev, naj se pož- riijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., N. Y. C.

ANTHONY BIRK
HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR
Prevzamem vsako v to stroko spadajoče delo.
ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MIENE ZA CENO.
359 Grove Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Telephone: Jefferson 6253

DR. LORENZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.
Moje stroko je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 25 let ter imam akucije v vseh boleznih. In ker znam slovensko, zato vam morem popolnoma razumeti in spoznati vse bolezni, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesati na moje stroko da ja, da vas popolnoma ozdra- vim. Ne odlašajte, ampak pridite kmalu.
Jaz ozdravim, zastrupljeno kri, mazulje in liče na telesu, bolezni v grlu, iz- padanje las, bolezni v kosteh, stare rane, ošablost, živčne in bolezni v me- hurju, lednicah, jetrah, želodcu, rmenicu, revmatizmu, katar, zlatotilo, naduhitve, Uredne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. do polnoči, v torek, četrtek in soboto od 8. do polnoči, v sredo, v nedeljah tu pranih od 10. do polnoči do 2. popoldne.

Posebna ponudba našim čitateljem
Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.
3 streličice za slovensko čr- ko, č, š — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI
Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lah- ke vsak pila. Hitrost pisanja dobita s vajo.
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Zabasanost.
Velik del telesnih bolezni lah- ko zasledimo do zaprtja. To stanje ne zanemarjajte.
Severa's Balzol
je neprecenljiva pomoč v ta- kem stanju želodčne in pre- bavnne neurednosti in zaprtja. Sijajna tonika za oslabele ljudi.
Cena 50c in 85c.
Poskusite najprej pri ljekarju.

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

30

(Nadaljevanje.)

Konja sta počasi korakala naprej, drug poleg drugega, po mehki peski senčate poti.

— Po mojem okusu? — Njegov obraz je postal temen. — V kakšnem oziru?

— No, mislim, da se nahaja tam magnet, s sinjimi očmi, ki vas prav posebno vleče k sebi...

— Tega sama ne vjamete. Če gleda človek v blesk solca, se ne bo brigal za bomo zvezdico.

— Kako pošteno ste se izrazili! Mislim, da ste čitali pesmi, katere sem vam dala včeraj.

— Gorje meni, da sem jih čital!

Kot lahen vzklil so se izvile te besede iz njegovih ust in ozrl se je nanjo z izrazom strasti, ki je celo Joried za trenutek pogrnala kri v lica.

On je to zapazil in njegovi ustnici sta se pričeli tresiti.

Za trenutek je zavladal molk in Joried je obrnila glavo napol na stran ter prišla hliniti sladko zmedo.

— Mislim, da je bilo zelo neprevidno od mene dati vam tako čtivo, — je rekla pritajeno, s povešenim pogledom.

— Zelo neprevidno...

— Kaj mislite o baladi Roquette-a?

— To je sladka, omamljiva pravljica.

— Pravljica?

— Ali ne smatrate ene take ure v temnem gozdu za pravljico srečo? Za nekaj preveč lepega, da bi moglo biti resnično?

Nahote je potisnil svojega konja bližje k njej in njegov mrlični pogled ga je izdal v toliki meri, da je ona povesila oči, nakar je zapet oddalil svojega konja.

— Ne spominjam se trenutno te pesmi, — je rekla, — a imam jo pri sebi. Hočem jo pozneje čitati in povakala vam bom, če sem vašega mnenja.

Njegovo lice je vplamtelo — in roka je krčevito oprijela vajeti. — Saj veste, kontesa, da se imenuje najlepša v deželi Joried?

— To je pač fantazija pesnika. Dandanes ni mogoče najti kaj takega.

— Ne? — Zakaj ne? — je vzkliknil ter pričel deklamirati pesem, ki je prva kitica se je končala:

— Joried, najlepša v deželi...

— Najlepa v deželi! — je ponovila zamišljeno ter dvignila svoje oči proti nebu. — Kako čudno mi je danes pri sreči! Moje srce je tako odprto — in moje hrepenenje tako brezmejno! Jahajva hitreje kot da hočeva ujeti srečo in jo držati.

To je vzkliknila smehljaje ter odjahala v temni gozd.

Krašovec ji je sledil, a ostal jo tik ob njeni strani. Njegova vitka, elastična postava se je sklanjala v sedlu, lice mu je žarelo in iz gledal je bolj divji in čednejši kot je bil kedaj.

Ona je to videla, občutila in srce ji je pričelo močno utripati.

— Sledim sreči ter jo držim, — je vzkliknil.

— In kako se imenuje za vas ta sreča? Zlato? Čast? ...

Ljubezen? ...

— Kako se imenuje? — Sam ni vedel, kako mu je prišla drzna baseda preko ustnic, — a vzkliknil je z bleščajočimi očmi:

— Joried, — najlepša v deželi! ...

Ali je huda?

— Ne, odtrgala je par listov z velikega oreha ter mu jih vrгла y obraz.

— Tega ne sprijemem, — je rekel. — Zahtevam hrastove liste za svoj klobuk.

Jahala sta naprej čez dno in stran ter se konečno približala vrtni ograji gozdarjeve hiše.

Joried je imela ostre oči.

Za grmičevjem je zapazila belo obleko.

Krog njenih ustnic se je pojavila okruta, zaničljiva poteza.

Parirala je hitro svojega konja ter prišla jahati počasi.

Njen pogled je zadel Krašovec.

— Torej hočete imeti hrastove liste? Tukaj nad nama šumi hrast. Dajte mi svoj klobuk.

Nekoliko se je vzravnila ter dvignila roko.

On je obstal tik poleg nje in njegov obraz se je skoro dotikal njenih ramen, ko se je sklonil proti njej, da vidi, kako krasi njegov klobuk.

S pomembnim pogledom mu je vrnila klobuk.

V grmičevju za vrtno ograjo je nekaj zasumelo. Grofica Perpignau je to pač zapazila, a Kurt Krašovec je imel oči in ušesa le za svojo lepo gospodarijo.

Obraz Joried je bilo mogoče videti iz vrta le v profilu, a obraz mladega volonterja se je obračal polno proti ograji.

In kakšen izraz je nosil ta obraz! Kaj vse so razodevale njegove plamteče oči! Potisnil je klobuk na lase, prijel grofco za roko ter je pričel poljubljati. — zopet in zopet.

Joried se je obnašala kot kraljica, ki sprejema laskanja svojih podložnih. Njen pogled je pri tem kot slučajno zadel ograjo.

— A, vi tukaj, gospodična Lizika, — je vzkliknila brez namanjše zadrege ter prikimala mladi deklici. — No, kako je? Vse dobro doma pri vas?

Smrtnobledo mlado lice je kukalo iz grmičevja. Pogled solznih oči ni zadel govornice, pač pa njene spremljevalce in cel svet tuge in srčnih bolečin se je zrealil v tem pogledu.

Krašovec se je vzravnil, njegov obraz je postal temen in stisnil je obrvi.

Moke je dvignil klobuk v pozdrav.

Žalostni obraz pa je medtem že izgubil in Joried je pogrnala svojega konja naprej.

— Moj Bog, kako trapaista je ta nedolžnost z dežele! — je rekla smeje. — In kako žalostno izgleda deklica! Edina njena lepota, mladostna svežost, je izgubila in ostalo ni prav nič drugega. Ali se vam ne zdi, da je postala mala naravnost grda? Ali ni shujšala? Škoda, deklice na deželi morajo biti bunke, kajti drugače so naravnost neznozne.

Krašovec ni odgovoril, pač pa je nekaj popravil na selu. Njegov obraz je bil rdeč ter je postal še bolj vlad sklanjanja. Ko se je vzravnil, je bil njegov obraz temen in prepovedovalen kot po navadi.

— Res se ne morem spominjati, kontesa, če je mala kedaj drugače izgledala, — je rekel brezbrizno ter udaril z bičem po konju, kot da ne more dosti hitro zapustiti okolice gozdarjeve hiše.

(Dalje prihajajo.)

French Line
Compagnie Générale Transatlantique
FROM COVED HAVRE TO COVED HAVRE

**SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE
FRANCE 30. MAJA**

FRANCE — 6. JUNIJA.
HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE
Kabine tretjega razreda z umivalniki in točko vodi za 2,
ali 6 evrov. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET NEW YORK
ALI LOKALNI AGENTJE

Denuncijant.

Dr. Ivo Šorli.

Razgovor se je že zelo razživel, ko je zmajal z glavo prijatelj Valentini in dejal:

— Saj ni res, da človek vedno ve, ali je bilo prav ali ne, kar je storil. Jaz na primer sem že pred štirimi leti napravil nekaj, kar mi še danes ne da miru, dasi se je zdelo po splošnem človeškem razumu brez vsakega dvoma prav.

— Hočeš reči, da se človek včasih kesa tudi dobrih dejanj?

— Dobrih dejanj se ne moreš kesariti, — je odkimal on. — K večjemu, da ti jih je žal, ker so ti znatili donesli celo škodo. Ampak pri meni tudi tega ni. Čakajte, saj je najbolje, da povem vso historijo, potem presodite!

Evo, bilo je nekako drugo leto po prevratu. Menda je res nismo zaslužili te sreče nad tako nenadnim nečakanim, navzile vsej veliki veri skoro neverjetnim čudežem.

ako se nam je smela tako kmalu spet zagreniti. Saj jaz gotovo ni sem izmed tistih, ki so se bali, da se spet porušijo, kar je tako svetlo kpele do neba in nam postajalo vsak dan milejšje. To se pravi: — razum se ni bal, ali srce se je včasih le spet stisnilo v tihi grozi.

Preveč je bilo na delu, neumornem delu zlobovilih sil, a država, vsaj nje predstavitelji pri nas so že spet pisali hladnokrvne pravilne protokole, kaj da bi vzrohnili in udarili! Pa še pravijo, da so nam misel na "ilegalne" organizacije vdahnili tujei.

Tiste čase smo bili baš zamenjali stari denar za novega, a ga še vedno zamenjavali — vsak mesec so postavili zadnji rok, pa go zopet podaljšali; toda vsi smo vedeli, da nosijo prejšnjega čez hrvaške hribe sem v kosih, da ga čez mejo dovažajo v vagonih.

Nekoč sem se vozil od Celja proti Ljubljani. Pri oknu vsaki strani kupeja sta sedela mlad človek in izredno lepa gospodična — on oblečen s tisto čudno eleganco, ki je označevala tedanje osobitno zagrebške valutne verižnike. Govorila sta glasno in drzno, smešila vse, kar nam je prišlo pred oči. Zakaj tudi to je bilo značilno za te ljudi: dočim so na si zabavljali in psovali, so ti zasmehevali.

— Kako na primer stražijo mejo, — je nadaljeval mladič. — Drug drugemu so na poti, vsak bolj surov, pa pokažeš magarcu nahač malenkost in že mu pred nosom odneseš vse tisto, za čemer prav za prav preži! Ah, to je bilo danes krasno v Spielfeldu!

Glasno sta se oba zasmejala, a pri tem jima je ušel pogled na kovčeg pod njenim sedežem. Zdi se, da so razumeli tudi sopotnik, ker se je vse odobravoče pridružil.

Včasih, čeprav žal le redko, se mi posreči, da se ravnam po svetlo modrega prijatelja še iz dijaških let: ako hočem videti, kako so ljudje neumni imej jih za norea, ako se hočem uveriti, kako so podli, govori sam podlo! To pot sem se res premagal in jima pomežiknil:

— Avstrijski konj je v tem kovčegu, ne-li? Kaj pa je predstavljalo jugovinsko muho?

Ta dvomljiva duhovitost je vzbudila v vozu šumno veselost.

— Muha so bile tri borne o vrtnice in dva para nogavice v ti moji torbici, — se je zasmejala mladenič. — Konja je med tem držala kajpak moja spremljevalka. ... Ta divna gospoda je men-

da zadnje čase čula nekaj o galantnosti, ki smo jo dolžni damam in si prizadeva oponašati evropske manire — ali verjamete, da ji je pravi eshaeski carnik pomagal spraviti spet na prejšnji prostor kovčeg, ki ga seveda tudi niti ni odprl?

Zdaj sem vedel dovolj in mi je bilo dovolj.

— Ej, potem pa ni lepo, da se jim še rogate, gospod! — sem ga pokaral, a le kar za šalo. — Ne glede na to, da ste skrajno neoprezni. ... Kaj res mislite, da ni nikogar, ki bi vas lahko izdal?

Osupla sta me pogledala, tudi združila sta se. Jaz pa sem z vedno enakomernim glasom povzel:

— Ne mislim takih, ki ljubijo to državo in ki jih je pač tudi nekaj. Ampak zakaj naj imam škodo od vašega dobička na primer jaz? Vi spravite v Zagreb za deset, morda sto tisoč in še več avstrijskega denarja — to slabi našega in trpeli bomo poplhomu nedolžni ljudje!

Ozrl sem se na sopotnike, v katerih imenu sem tako rekoč tudi govoril, a zadel ob večino mojih sovražne oči. Veržnik pa je pogledal spremljevalko in je glasno dejal:

— Ali ti nisem rekel, da do Steinbruskega špijonov kar mrgoli? Na srečo pa to vemo in jim ne napravimo veselja!

— Tako — jaz sem špijon? — sem vzplamtel. — Dobro — potem bom tudi denuncijant!

Vse je otrpnilo, nekdo se je podvizal zatrdjevati, da ni treba soditi po enem, toda ta hip smo zavozili na postajo Zidani most. Potniki na Zagreb so morali prestopiti

Sredi perona je stal debel orožnik. Stopil sem tja in rekel: — Vidite tega mladeža gospoda in gospodično? Prosim, preiščite ju! V vlakta sta se hvatila, da sta spravila čez mejo velike vrednosti — v kovčegu imata najbrž denar.

Človek me je nekoliko nejevoljno pogledal in se počasi približal označenima. Nekaj časa so tiho govorili, potem je pomignil proti sobici poleg izhoda. Gospodič se je priklonil, vzela spremljevalko pod roko in oba sta hladnokrvno sledila pozivu. Jaz sem stal že v vagonu in čakal, kaj bo.

Nista pretekli dve minuti, ko so se vsi trije vrnili, orožnik očividno zadovoljen, onadva s prešernim smehom.

Mogoče stvari ne bi bil tiral dalje, da sta se hitro pobrala na svoj vlak. Toda napravila sta novo nesramnost: poiskala sta me z očmi in se mi trikrat ironično priklonila.

V hipu sem bil zunaj in pri službojučem nadniku. Glasno sem obdolžil orožnika nemarnosti ter zahteval, da ju še enkrat preiščejo. Malo je kajpak manjkalo, da niso odvedli mene, a vztrajal sem tako odločno — med tem se je bil pojavil še orožniški narednik — da so zopet stopili po onadva.

Čakal sem spet na vlak. Uspeh je bil popoln: kovčeg nadlačen z bankovci po tisoč in sto kron. Toda nikoli ne bom pozabil pogleda teh dveh človekov, ko so ju potem smrtno blede tirali mimo mene proti izhodu: njegov, kakor da me hoče na mestu prebosti, njen. ... Da, njen je bil prej obupan, žalosten, očitajoč. ... Ne česar.

gre mi iz sponina, pravim. ... Ne zato, ker je bilo dekle tako lepo, ampak ker sem iz tistih oči spoznal, da smo si vendar vsi bratje in sestre. ... da sem izdal sestro. Celo on, tudi on, mi je bil v tem hipu postal brat. ... Vrag vedi! — se je jezo zasmejal. — Saj bi razumel, da sem ju izročil prejšnjim avstrijskim, sovražnim oblastim, toča to je vendar moja država in moj čin dolžnosti!

— Tem bolj, ker sta te izzivala, izzivala! Sam praviš, da si ju samo zato, ker sta se vedla tako nesramno! — je pripomnil odvetnik Strašek.

— Eh, nesramno. ... Saj pri tem poslu morata biti nesramna — nesramnost je takemu poklicu pogoj! Sicer pa, kaj bi modrovali — vsi boste pravim, gotovo priznali, da sem ravnal prav, kakor tudi vsi čutite in razumete, da mi je neprijeten, težak, naravnost bolesten ta spomin! ...

Tu je stari zdravnik Ratej trdo potrkal z mezinem po mizi:

— Je ... je brez dvoma konflikt ... konflikt vesti, bi rekel naravnost. ... Toda boleš, ki ti jo povzroča ta spomin, moraš prav razumeti: ta boleš je žrtev za domovino, a vsaka žrtev je boleš.

ZNAČILNA 60-LETNICA

Pred 60. leti je napravil mizar Peter Mitterhofer v Meranu na Tirolskem prvi pisalni stroj, ki je bil poračen. Bil je iz lesa, imel pa je v bistvu vsa glavne dele, kakor moderni pisalni stroji.

Leta 1864 je začel Mitterhofer delati na svojem modelu, ki ga je končal v enem letu. Manjkalo pa mu je sredstev, da bi izpopolnil svoj izum in ga v praksi izrazil. Zato je šel leta 1866. k cesarju Francu Jožetu na Dunaj in ga prosil za podporo. Cesar je naročil, naj pregleda model politični zavod (sedanja tehniška visoka šola) in naj poda o njem svoje mnenje. Mnenje je glasilo približno takole:

— Nekaj je aparat že vreden, ali mnogo ne. Pravzaprav ni priakovati praktične uporabe pil. salnega stroja, ker more z uspehom na njem pisati le oni, ki se dolgo let uri na njem. Celo z dolgoletno vajjo ne bo mogel pisec nikoli doseči one hitrosti, kakor z navadno pisavo, to je svinčnikom ali peresom.

Kljub temu, ne ravno ugodno, mu strokovnjaškemu mnenju je dal cesar mizarju nakazati podporo v znesku 150 goldinarjev, s čemer mu seveda ni bilo mnogo pomagano. Mitterhofer se je povrnil domov. Napravil je še nekaj poskusov, da bi spravil svojo iznajdbo v denar, pa zaman. Končno je opustil vse poskuse in se vdal v božjo voljo. Umril je v Parizu, vasi na južnem Tirolskem.

Mitterhofer je bil prvi človek, ki je napravil pisalni stroj. Izum je bil z njegovo smrtjo pokopan. Toda le za Evropo in v tedanji obliki, ne pa za Ameriko. Na političnem zavodu na Dunaju, kjer so pregledali stroj, se je nahajal tudi ameriški tehnik Charles Glidden, ki si je iznajdbo temeljito ogledal. Videl je, da tiči v stvari precej dobrega. Makal je o tem, ker je hotel sam nadalje poskušati. Ko se je kmalu potem vrnil v Ameriko, je vzel idejo seboj in doma skonstruiral nov pisalni stroj, toda iz kovine, in tako izpopolnil Mitterhoferjev model, da je prišel leta 1867. prvi poračen pisalni stroj na trg.

Italijansko postopanje z učiteljtvom.

V Podgradu v Istri je bila Reška komisija, ki je zahtevala od učitelja Petarosa in učiteljice Omanen in Tolstovrnik, da se zagovarjajo napram obtožbi, proti njim podani. Vse tri so potem premestili, baje nekam izven Istre. Sam italijanski učitelj v Pregarjih je potem obžaloval, da se je dala oblast zapeljati po nevernihih denuncijantih. K šolskemu skrbništvu v Trstu je prišla posebna deputacija prosit, da bi on učiteljstvo ostalo na dosedanjih mestih, ker ni zagrešilo prav ničesar.

Kretanje parnikov - Shipping News

28. maja: Belgienland, Cherbourg; Antwerp; Cl-voland, Boulogne, Hamburg.

30. maja: Olympic, Cherbourg; France, Havre; President Roosevelt, Cherbourg; Bremen; Orundia, Cherbourg; Minnekahda, Boulogne.

2. junija: Martha Washington, Trst; Resolute, Cherbourg-Hamburg.

3. junija: Mauretania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.

4. junija: La Savoie, Havre; Zealand, Cherbourg, Antwerp; Ohio, Cherbourg, Hamburg.

6. junija: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam.

9. junija: Columbus, Cherbourg, Bremen; Lapland, Cherbourg, Antwerp.

10. junija: Aquitania, Cherbourg; Arabic, Cherbourg, Hamburg.

11. junija: De Grasse, Havre; Albert Ballin, Boulogne, Hamburg.

13. junija: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Rotterdam.

Orbita, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen; Conte Rosso, Genoa.

16. junija: Reliance, Cherbourg, Hamburg; Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen.

17. junija: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.

18. junija: Pittsburgh, Cherbourg, Antwerp.

20. junija: Olympic, Cherbourg; France, Havre; Orca, Cherbourg; America, Cherbourg, Bremen; Volendam, Rotterdam; Duilio, Genoa.

24. junija: Mauretania, Cherbourg.

25. junija: Belgienland, Cherbourg, Antwerp; Deutschland, Boulogne, Hamburg; Bremen, Bremen.

27. junija: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; President Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Minnekahda, Boulogne; Andania, Cherbourg, Hamburg; Conte Verde, Genoa.

30. junija: President Wilson, Trst; s tem parnikom po spremilni potniški uradnik tvrdi Frank Sakser State Bank.

Znižana vožnja do
LJUBLJANE
\$198.00 in več

POTUJE v udobnih kabinah tretjega razreda na ameriških vladnih parnikih iz New Yorka preko Cherbourg. Dobra hrana in prostori krov. Parnik PRESIDENT HARDING odpluje 3. junija, parnik GEORGE WASHINGTON 10. junija in parnik LEVIATHAN (za tja in nazaj \$210.00) odpluje 13. junija. Vse podrobnosti naj vam pove vaš potniški agent ali pa pišite na—

United States Lines
45 Broadway New York City
Managing Operators for U. S. SHIPPING BOARD

Naravnost v Jugoslavijo

Potujete na velikih parnikih, ki pristanejo tako v domovini, da je treba potovati le par ur z železnico. Nobenih vizejev ni treba.

NARAVNOST V TRST IN DUBROVNIK

Martha Washington
2. junija

Presidente Wilson
30. junija

Posebne cene za tja in nazaj. Najbolj ceno in udobna proga za potovanje.

COSULICH LINE OF TRIESTE
Phelps Bros. & Co., 2 West St., New York

ZENITNA PONUDBA.

Zelim se se oženiti s tako, ki ljubi samo enega moža, star sem 55 let. Pišite na: Matt Simons, Route 2, Springfield, Ore.

ZENITNA PONUDBA.

Udovca z majhno družino, star 45 let, ima svojo domačijo, se želi seznaniti s Slovenko do 45 let staro. Katero veselje, naj piše na: Udovec, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tančno poučen o potnih listih, pri lugi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih samoreza, dati valed naše dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvostanske parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljan dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odstopovanjem, ter se pošlje prošilcu v stari kraj glasom nanovejšje odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. In Jugoslavia vije bo pripuščeni v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljanji pa samorež dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. T. rojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p imajo prednost v kvoti. Pišite za pojasnila.

Prodajamo vzorne liste za vsi prege; tudi preko Trsta samorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Še nekaj iztisov - Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1925

imamo v zalogi. Vsebuje izvrstno čtivo, krasne slike in razne druge zanimivosti.

Stane 40 centov.

Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri:

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street
New York

Prav vsakdo—

kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALE OGLASI
v "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"